

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการ

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราว
และภูมิปัญญาท้องถิ่นบนจิตรกรรมฝาผนัง
Development of Ecotourism Route Through the Interpretation
of Local Story and Wisdom on Wall Painting.

โดย

ดร.สวิตญา ศุภอุดมฤกษ์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ดร.ปานแพร เขาวนัประยูร อุดมรักษาทรัพย์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อาจารย์วุฒิพร ฐูปเพ็ง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการยุวชนอาสา

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประจำปีงบประมาณ 2564

เมษายน 2564

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญรูปภาพ	ค
1. ข้อมูลพื้นฐานโครงการ	6
1.1 หลักการและเหตุผล	6
1.2 พื้นที่ดำเนินการและข้อมูลพื้นฐานชุมชน	6
1.3 วัตถุประสงค์โครงการ	9
1.4 กลุ่มเป้าหมาย	9
1.5 ระยะเวลาดำเนินการ	9
1.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการ	10
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	10
2. ผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการ	12
2.1 การวางแผนและเตรียมงานโครงการ	12
2.2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม	22
2.3 วางแผนและพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม	32
2.4 พัฒนानักสื่อความหมายท้องถิ่น	44
2.5 ถอดบทเรียนร่วมกันระหว่างชุมชน นักศึกษา นักวิชาการ เพื่อสรุปผลและกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อยอดร่วมกัน	64
2.6 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของโครงการ	68
3. ผลการเรียนรู้ตาม LEARNING OUTCOME	70
3.1 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามเกณฑ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้	70
3.2 ผลการเรียนรู้ตาม LEARNING OUTCOME	72
4. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน	73
5. รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ	73
6. ปัญหาอุปสรรค	79
7. ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารโครงการ	79
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก รายงานข้อมูลชุมชนบ้านแม่ตะมาน (เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนักศึกษา)	80
ภาคผนวก ข สไลด์ประกอบการจัดเวทีประชุมสร้างความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย	93
ภาคผนวก ค คู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน	96
ภาคผนวก ง คณะทำงานโครงการ	110

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว	16
ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์	17
ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม	17
ตารางที่ 4 แผนการปฏิบัติงานนักศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริง	20
ตารางที่ 5 ตารางแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมงานประวัติศาสตร์	22
ตารางที่ 6 ประเด็นข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	23
ตารางที่ 7 แผนการผลิตระบบสื่อความหมายที่ไม่ใช้คน	49
ตารางที่ 8 ปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหา	67
ตารางที่ 9 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของโครงการ	68
ตารางที่ 10 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา พท330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว	70
ตารางที่ 11 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์	70
ตารางที่ 12 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา พท460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม	71
ตารางที่ 13 ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการต่อนักศึกษา	72
ตารางที่ 14 ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการต่อชุมชน	73
ตารางที่ 15 การเบิกจ่ายงบประมาณ	74

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 พื้นที่ดำเนินงานหมู่บ้านแม่ตะมาน	7
ภาพที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการ	10
ภาพที่ 3 ประชุมคณะทำงานเพื่อหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน	13
ภาพที่ 4 ช่องทางการสื่อสารของคณะทำงานโครงการผ่าน LINE APPLICATION	13
ภาพที่ 5 จัดเวทีประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมาย	14
ภาพที่ 6 รายชื่อผู้รู้ในชุมชนบ้านแม่ตะมาน	15
ภาพที่ 7 กระบวนการในการคัดเลือกและวางแผนทีมงานเยาวชนอาสา	15
ภาพที่ 8 แผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ภายใต้รายวิชา	16
ภาพที่ 9 นักศึกษาประชุมเพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานของนักศึกษา	19
ภาพที่ 10 ประชุมคิดคำถามในการสัมภาษณ์	23
ภาพที่ 11 ตารางนัดสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน	24
ภาพที่ 12 ทีม A และ B สัมภาษณ์ร่วมกัน ณ จุดแรกเพื่อเข้าใจวิธีการสัมภาษณ์ร่วมกัน	25
ภาพที่ 13 ทีม A ลงพื้นที่สัมภาษณ์ตามแผนที่กำหนด	25
ภาพที่ 14 ทีม B ลงพื้นที่สัมภาษณ์ตามแผนที่กำหนด	26
ภาพที่ 15 สรุปข้อมูลสัมภาษณ์ และเตรียมนำเสนอปราชญ์เพื่อทบทวน	26
ภาพที่ 16 สัมภาษณ์ปราชญ์ในหมู่บ้านแม่ตะมาน	27
ภาพที่ 17 ชาวบ้านในชุมชนมาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	28
ภาพที่ 18 ประชุมเพื่อทบทวนข้อมูลและวางแผนสัมภาษณ์เพิ่มเติม	28
ภาพที่ 19 ภาพการลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์เพิ่มเติม ครั้งที่ 2	29
ภาพที่ 20 ทีมงานประวัติศาสตร์ชักซ้อมการถ่ายทอดข้อมูล	30
ภาพที่ 21 ถ่ายทอดข้อมูลชุมชนให้กับทีมงานที่เกี่ยวข้อง	30
ภาพที่ 22 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน	31
ภาพที่ 23 ถ่ายทอดข้อมูลชุมชนให้กับทีมงานที่เกี่ยวข้อง	32
ภาพที่ 24 ลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่จริง	33
ภาพที่ 25 สำรวจสถานที่ก่อสร้างสำหรับเตรียมแผนการวาดภาพฝาผนัง	33
ภาพที่ 26 นำเสนอภาพร่างฉบับแก้ไขต่อสมาชิกชุมชนบ้านแม่ตะมาน	33
ภาพที่ 27 ร่างภาพวาดฝาผนังที่ชุมชนมีมติยอมรับ	34
ภาพที่ 28 ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จบ้านแม่ตะมานเมื่อปี พ.ศ. 2521	34
ภาพที่ 29 ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ “ก๊าด” และดอยหนอก	35
ภาพที่ 30 สภาพพื้นที่ธรรมชาติ	35
ภาพที่ 31 วิถีอาชีพสมัยก่อนและวัฒนธรรมท้องถิ่น	35
ภาพที่ 32 ตัวอย่างภาพอาหารท้องถิ่น	36
ภาพที่ 33 คุณยายบุญมา (ข้าง) และกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่	36
ภาพที่ 34 ร่างภาพวาดจิตรกรรมสมบูรณ์	37

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 35 กำแพงที่ลงสีรองพื้นเสร็จสิ้น	38
ภาพที่ 36 การฉายภาพร่างด้วยโปรเจคเตอร์	38
ภาพที่ 37 การระบายสีขั้นแรก	39
ภาพที่ 38 ระบายสีขั้นที่สอง เน้นมิติ รูปทรง	40
ภาพที่ 39 ระบายสีเก็บรายละเอียดของภาพ	41
ภาพที่ 40 การทำงานเสริมในช่วงเวลากลางคืนเนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ไม่มีหลังคาอากาศจึงร้อนมาก	41
ภาพที่ 41 ปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ของภาพ	42
ภาพที่ 42 ตัวอย่างภาพวาดฝาผนังวัดแม่ตะมานที่สมบูรณ์แล้ว	43
ภาพที่ 43 การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนวาดภาพฝาผนังทางเข้าหมู่บ้านแม่ตะมาน	44
ภาพที่ 44 ฝึกพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการสื่อความหมายให้กับชุมชน	45
ภาพที่ 45 กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อความหมายสำหรับประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจ ในชุมชน	46
ภาพที่ 46 ทีมงานสื่อความหมายถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนด้านการสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว	47
ภาพที่ 47 ผู้เข้าร่วมอบรมกิจกรรมกลุ่มวาดแผนที่ท่องเที่ยวและเขียนโปรแกรมการท่องเที่ยว	48
ภาพที่ 48 ทีมงานสื่อความหมายประชุมแบ่งงานตามความถนัด	50
ภาพที่ 49 นำเสนอการจัดทำร่างสื่อต่อตัวแทนชุมชน	50
ภาพที่ 50 แผนที่ท่องเที่ยวในชุมชน	51
ภาพที่ 51 QR CODE สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าถึงช่องทางการสื่อสารกับชุมชน	51
ภาพที่ 52 ตัวอย่างคู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน	52
ภาพที่ 53 QR CODE ถูกนำไปวาดภาพบนฝาผนังวัดแม่ตะมานโดยทีมงานจิตรกรรม	52
ภาพที่ 54 แผนที่ถูกนำไปวาดภาพบนฝาผนังวัดแม่ตะมานโดยทีมงานจิตรกรรม	53
ภาพที่ 55 วางแผนและออกแบบเส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	53
ภาพที่ 56 โปรแกรมทัวร์นำร่องสำหรับทดลองนำเที่ยว	54
ภาพที่ 57 โปรแกรมทัวร์นำร่องสำหรับทดลองนำเที่ยวฉบับปรับปรุง	55
ภาพที่ 58 ทักทายนักท่องเที่ยวและพาเดินในชุมชน	56
ภาพที่ 59 นำชมภาพวาดฝาผนังบริเวณหน้าวัด	56
ภาพที่ 60 รับฟังประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน และประวัติวัดแม่ตะมาน	56
ภาพที่ 61 ทำสรวดยดอกเพื่อสักการะพระพุทธรูปในวัดแม่ตะมาน	57
ภาพที่ 62 เรียนรู้วิธีการทำตุ้ง	57
ภาพที่ 63 เยี่ยมชมร้านค้าชาวไทใหญ่	58
ภาพที่ 64 สอนทำขนมไทใหญ่ (ขนมวง)	58
ภาพที่ 65 เยี่ยมชมบ่อน้ำร้อนของหมู่บ้านแม่ตะมาน	59
ภาพที่ 66 เรียนรู้การทำลูกประคบสมุนไพรแห้ง	59
ภาพที่ 67 ใช้บริการนวดและนวดประคบ	60

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 68 พักผ่อนริมน้ำตามอัธยาศัยก่อนเข้าที่พัก	60
ภาพที่ 69 เข้าที่พักและอาหารแบบท้องถิ่น	61
ภาพที่ 70 ซี่จักรยานยามเช้าเยี่ยมชมแหล่งน้ำของชุมชน (น้ำออกฐู)	61
ภาพที่ 71 เยี่ยมชมสวนหญ้าหวานและชิมชาหญ้าหวาน	62
ภาพที่ 72 เยี่ยมชมม้านั่งเทวดา (ธรณีสถฐาน) จากก๊าด (แหล่งน้ำสำคัญของชุมชน)	62
ภาพที่ 73 เยี่ยมชมคุณยายบุญมา (ข้าง) อายุกว่า 70 ปี	63
ภาพที่ 74 เรียนรู้วิธีจ่อตองแบบโบราณ	63
ภาพที่ 75 ทานอาหารท้องถิ่นจากวัดตุดิบหลังบ้าน (ปลอดสาร)	64
ภาพที่ 76 ทีมงานถอดบทเรียนในทีมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา	64
ภาพที่ 76 ทีมงานถอดบทเรียนในทีมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา	66

1. ข้อมูลพื้นฐานโครงการ

1.1 หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่นำมาซึ่งรายได้ให้ประเทศไทยจำนวนมาก และเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นจุดสนใจในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาหมู่บ้านแม่ตะมาน ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในหมู่บ้านท่องเที่ยวในตำบลกี้ดช้าง ที่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมากในหลายปีที่ผ่านมา แต่พบว่าในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการท่องเที่ยว ที่เข้ามาหาผลประโยชน์ในพื้นที่โดยประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นเพียงลูกจ้างของสถานประกอบการเท่านั้น ส่วนประชาชนชุมชนเองไม่มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากต้องใช้ทุนจำนวนมาก จึงเป็นข้อจำกัดที่ไม่อาจทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูดเท่ากับผู้ประกอบการในพื้นที่

จากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา หรือโควิด19 ทำให้สถานประกอบการจำนวนมากในพื้นที่ต้องปิดตัวลง ส่งผลทำให้ประชาชนในชุมชนที่เป็นลูกจ้างสถานประกอบการในพื้นที่เกือบทั้งหมดต้องตกงานเป็นจำนวนมาก ไม่มีอาชีพและในบางรายไม่มีพื้นที่ทำกิน จึงทำให้ประสบปัญหาอย่างรุนแรงในหลายครัวเรือนในพื้นที่

ดังนั้น ผู้นำชุมชนบ้านแม่ตะมาน จึงมีความต้องการที่จะสร้างจุดสนใจทางการท่องเที่ยวที่เป็นของหมู่บ้านเอง โดยใช้พื้นที่ในหมู่บ้านสร้างจุดสนใจทางการท่องเที่ยวในรูปแบบถนนสายวัฒนธรรมที่มีภาพวาดฝาผนังระหว่างทางเดินเข้าหมู่บ้าน ที่บอกเล่าเรื่องราวประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้สำหรับเยาวชน คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว เพื่อการอนุรักษ์ และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการสร้างรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวได้ โดยใช้เป็นพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมนำชมในฐานะนักท่องเที่ยวได้ และยังสามารถบริการด้านอื่นๆ ในพื้นที่ได้ เช่น บริการอาหารท้องถิ่น บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ หรือสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

1.2 พื้นที่ดำเนินการและข้อมูลพื้นฐานชุมชน

1.2.1 พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินงานหลักคือ หมู่บ้านแม่ตะมาน ตำบลกี้ดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 ข้อมูลพื้นฐาน

เขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) เมืองกีด 2) แม่ตะมาน 3) สบก้าย 4) ต้นขาม 5) ห้วยน้ำดัง 6) หุ่นละคร 7) ป่าข้าวหลาม และ 8) ผาปู่ จอม มีจำนวนครัวเรือนรวม 2,063 ครัวเรือน และประชากรจำนวน 5,279 คน ดังแสดงในตารางด้านล่าง

ระบบเศรษฐกิจชุมชน ประกอบไปด้วย จำนวนเกษตรกร 546 ราย ปลุกข้าว มะม่วง ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ส้มเขียวหวาน กาแฟ และ ข้าวโพดสัต์ มีผู้ประกอบการและร้านค้าปลีก 77 แห่ง บ้านพัก 28 แห่ง รีสอร์ท 5 แห่ง โรงแรม 1 แห่ง (องค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง, 2563)

ตำบลกีดข้างเป็นพื้นที่การท่องเที่ยว แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 5 ประเภท คือ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา เช่น ปางช้าง จำนวน 10 แห่ง เชิงผจญภัยมีทั้งหมด 8 แห่ง 2) เชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิต 5 ชนเผ่า คือ เผ่าอาข่า เผ่าละหู่ เผ่าม้ง เผ่าลีซุ และเผ่ากระเหรี่ยง มีทั้งหมด 6 แห่ง 3) เชิงเกษตร จำนวน 6 แห่ง 4) เชิงนิเวศและการอนุรักษ์ จำนวน 13 แห่ง และ 5) เชิงสุขภาพ จำนวน 3 แห่ง

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ มีกลุ่มอาชีพมีทั้งหมด 27 กลุ่ม ประกอบไปด้วย 1) กลุ่มนวดแผนไทย 5 กลุ่ม 2) กลุ่มจักสาน หวาย 3) กลุ่มโคมสแตร์ 4 กลุ่ม 4) กลุ่มเลี้ยงหมูหลุม 2 กลุ่ม 5) กลุ่มกองทุนปุ๋ยและยา 4 กลุ่ม 6) กลุ่มเลี้ยงโค 1 กลุ่ม 7) กลุ่มสหกรณ์ร้านค้า 3 กลุ่ม 8) กลุ่มทอผ้าพื้นบ้าน 1 กลุ่ม 9) กลุ่มเย็บผ้าชาวเขา 2 กลุ่ม 10) กลุ่มทำบายศรี 1 กลุ่ม 11) กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ 2 กลุ่ม 12) กลุ่ม

กองทุนข้าวสาร 1 กลุ่ม 13) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิตและการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 กลุ่ม 14) กลุ่มสหกรณ์แม่ไม้ไผ่ และโฮมสเตย์บ้านป่าข้าวหลาม 1 กลุ่ม 15) กลุ่มออมทรัพย์ 9 กลุ่ม 16) กลุ่มผู้สูงอายุ 5 กลุ่ม 17) กลุ่มเล่นดนตรีไทย 2 กลุ่ม 18) กลุ่มสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น 3 กลุ่ม 19) กลุ่มคนรักป่าลุ่มน้ำแดง 1 กลุ่ม และ 20) กลุ่มชมรมผู้ประกอบการท่องเที่ยวตำบลกีดช้าง 1 กลุ่ม สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ประกอบไปด้วย เครื่องจักรสานไม้ไผ่และหวาย ของที่ระลึกชนเผ่าลีซอ ผ้าทอชนเผ่ากระเหรี่ยง ผลิตภัณฑ์ผ้าปักชนเผ่าม้ง ลูกประคบ และผลิตภัณฑ์ชาไผ่จืด (องค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง, 2563)

1.2.4 ข้อมูลประเด็นปัญหา

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าตำบลกีดช้างเป็นพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2 พื้นที่หลัก คือ หมู่ 1 บ้านเมืองกีด และหมู่ 2 บ้านแม่ตะมาน มีสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเกิดขึ้นมากมาย ทั้งการบริการที่พัก ร้านอาหาร การนำเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งปางช้าง ซึ่ง ประชาชนในพื้นที่ส่วนมากประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการเองและเป็นลูกจ้างสถานประกอบการ แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ตั้งแต่ปลายปี 2561 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ที่ต้องปิดกิจกรรมชั่วคราวเนื่องด้วยการบังคับใช้พระราชกำหนดฉุกเฉิน ควบคุมการเดินทางเข้าประเทศ การห้ามออกนอกเคหสถาน จนหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตจังหวัด ตลอดจนการงดดำเนินกิจกรรมที่มีคนจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ จึงทำให้คนที่พื้นที่ที่เป็นลูกจ้างตกงานแทบจะ 100 เปอร์เซ็นต์

1.2.5 ข้อมูลความต้องการเชิงพื้นที่

ผู้นำชุมชนหมู่บ้านแม่ตะมาน กล่าวถึงว่าแม้พื้นที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว แต่หากมองถึงศักยภาพของคนในพื้นที่ พบว่ามีความรู้และทักษะในการให้บริการทางการท่องเที่ยวเป็นพื้นฐาน เพียงแต่ขาดการพัฒนาแหล่งหรือจุดสนใจทางการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกัน ที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวได้ ดังนั้น ผู้นำชุมชนจึงมีความต้องการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อสร้างจุดสนใจทางการท่องเที่ยวในขณะเดียวกันมุ่งเน้นการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมได้รับฟังเรื่องราวของชุมชน ผ่านภาพวาดฝาผนังที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจของชุมชนตามทางเดินเข้าหมู่บ้านได้

การพัฒนาจุดสนใจทางการท่องเที่ยวทำให้ชุมชนสามารถใช้พื้นที่เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เยาวชนในพื้นที่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน อีกทั้งยังสามารถใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพเสริมในพื้นที่ เช่น นักสื่อความหมายท้องถิ่น บริการอาหาร ที่พักแบบโฮมสเตย์ เป็นต้น

1.2.6 แนวทางการแก้ไขปัญหา/กรอบทางเลือก

แนวทางในการแก้ไขปัญหาคือจะเป็นการพัฒนาจุดสนใจทางการท่องเที่ยวในชุมชน โดยใช้องค์ความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

1) องค์ความรู้ด้านการสืบค้นข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และการจัดการข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนและออกแบบทางสถาปัตยกรรมตามบริบทพื้นที่อย่างเหมาะสม

2) องค์ความรู้ด้านการวางแผนและออกแบบงานจิตรกรรมบนฝาผนังที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ รวมถึงเป็นจุดสนใจทางการท่องเที่ยวที่เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจของชุมชน

3) องค์ความรู้ด้านการวางแผนและออกแบบระบบสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาทักษะนักสื่อความหมายท้องถิ่น

การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนโดยใช้องค์ความรู้ข้างต้น เก็บรวบรวมเรื่องราวของชุมชน นำมาถ่ายทอดในรูปแบบภาพวาดฝาผนัง เพื่อสร้างจุดสนใจทางการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมได้ รวมถึงการพัฒนานักสื่อความหมายในพื้นที่ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้ และเก็บรวบรวมฐานข้อมูลชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดรู้สู่รุ่นได้

1.3 วัตถุประสงค์โครงการ

1.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

1.3.2 วางแผนและพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม

1.3.3 พัฒนานักสื่อความหมายท้องถิ่น

1.4 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายประกอบไปด้วย 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา และกลุ่มเป้าหมายชุมชนอาสา สามารถอธิบายดังนี้

1.4.1 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา คือ ประชาชนในหมู่บ้านแม่ตะมาน ตำบลกุดช้าง อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 คน

1.4.2 กลุ่มเป้าหมายชุมชนอาสา คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จาก 3 รายวิชา ได้แก่ 1) พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม 2) พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว และ 3) BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์

1.5 ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2564

1.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการ

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการ

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผลผลิต (Output)

1.7.1.1 ต่อชุมชน

- 1) ฐานข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) ภาพวาดฝาผนังแสดงเรื่องราวในชุมชน
- 3) นักร้องความหมายในเส้นทางท่องเที่ยว

1.7.1.2 ต่อนักศึกษา

- 1) เรียนรู้ข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) เรียนรู้วิธีการวางแผนและออกแบบงานสถาปัตยกรรม
- 3) เรียนรู้วิธีการวางแผนและออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว
- 4) เรียนรู้วิธีการวางแผนระบบสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว
- 5) ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงในการร่วมทำงานด้านการสำรวจ วางแผน ออกแบบ และลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่

1.7.2 ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

1.7.2.1 ต่อชุมชน

- 1) ได้รับความรู้และทักษะการปฏิบัติจากนักวิชาการทั้งในด้านการสถาปัตยกรรมและด้านการท่องเที่ยว
- 2) รู้และเข้าใจด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยว
- 3) บุคลากรในชุมชนสามารถเป็นนักสื่อความหมายได้

1.7.2.2 ต่อนักศึกษา

- 1) สามารถวางแผน ออกแบบและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้
- 2) เกิดการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีมและแบบมีส่วนร่วมกับเจ้าของพื้นที่

1.7.3 ผลกระทบ (Impact)

1.7.3.1 ต่อชุมชน

- 1) รวบรวมและขยายผลการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- 2) สร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่และสร้างโอกาสในการหารายได้เสริมจากการท่องเที่ยวได้

1.7.3.2 ต่อนักศึกษา

สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ ไปต่อยอดงานพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการ

ผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการสามารถอธิบายได้ตามขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ ซึ่งเริ่มจากการวางแผนและเตรียมงานโครงการ จากนั้นดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์โครงการ ประกอบไปด้วย 1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม 2) วางแผนและพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม 3) พัฒนานักสื่อความหมายท้องถิ่น สามารถอธิบายผลการดำเนินกิจกรรมดังนี้

2.1 การวางแผนและเตรียมงานโครงการ

2.1.1 จัดเวทีประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมายและวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมถึงสำรวจพื้นที่ที่จะพัฒนา

การทำความเข้าใจระหว่างคณะทำงานและกลุ่มเป้าหมายมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ทำให้คณะทำงานและกลุ่มเป้าหมายเกิดความเข้าใจในสิ่งที่กำลังจะทำงานร่วมกัน ซึ่งในขั้นตอนนี้แบ่งการประชุมทำความเข้าใจออกเป็น 2 ครั้ง ได้แก่ 1) การประชุมคณะทำงานเพื่อหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน และ 2) การประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1.1.1 การประชุมคณะทำงานเพื่อหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน

คณะทำงานประกอบไปด้วย 3 ภาคส่วน ได้แก่ 1) สถาบันการศึกษา ประกอบไปด้วย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา 2) องค์การบริหารส่วนตำบลกี้ดช้าง ซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และนักพัฒนาชุมชนเข้าร่วม และ 3) ผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่ตะมาน (ซึ่งเป็นหมู่บ้านเป้าหมายการพัฒนา) โดยหัวหน้าโครงการนำเสนอวัตถุประสงค์ของโครงการ และขั้นตอนการดำเนินโครงการ เพื่อหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน (ภาพที่ 3)

ผลการประชุมหารือทำให้ได้แนวทางการทำงานร่วมกันดังนี้

1) **ด้านนักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ** สถาบันการศึกษา ประกอบไปด้วย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จะดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาภายใต้รายวิชาที่เปิดการเรียนการสอน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาในรายวิชาที่สนใจ เข้าร่วมโครงการโดยการปฏิบัติงานในโครงการนี้ และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรูปแบบโครงงาน (Project-Based Learning) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละรายวิชา กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการให้ชัดเจน

2) **ด้านข้อมูลชุมชนเป้าหมาย** องค์การบริหารส่วนตำบลกี้ดช้าง ประกอบไปด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มอบหมายให้ นางสาวอรุณี คนว่อง (นักพัฒนาชุมชน ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลกี้ดช้าง) ช่วยสนับสนุนข้อมูลของหมู่บ้านแม่ตะมานด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีอยู่เดิมบางส่วน ส่งต่อไปให้กับผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อนำไปต่อยอดขยายผลข้อมูลเชิงลึกต่อไป

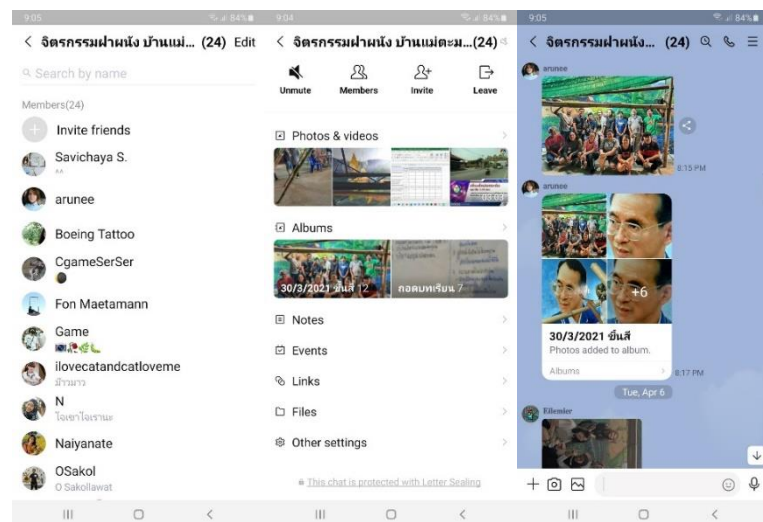
3) **ด้านการประสานงานชุมชนเป้าหมาย** ผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่ตะมาน รับอาสาประสานงานชุมชนเป้าหมายเพื่อจัดเวทีประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กับประชาชนในหมู่บ้านแม่ตะมาน

เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในการดำเนินโครงการ รวมถึงประสานงานวัดแม่ตะมาน ซึ่งเป็นพื้นที่หลักที่จะใช้สำหรับการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง เพื่อบอกเล่าเรื่องราวของหมู่บ้านแม่ตะมานและชุมชนโดยรอบ เพื่อเป็นศูนย์กลางของจุดสนใจทางการท่องเที่ยว เนื่องจากวัดแม่ตะมานตั้งอยู่ติดถนนเส้นหลักและมีกำแพงวัดขนาดใหญ่ที่สามารถมองเห็นได้ชัดจากถนนเส้นหลักที่เข้ามาในชุมชน

ภาพที่ 3 ประชุมคณะทำงานเพื่อหารือแนวทางการทำงานร่วมกัน

หลังจากการประชุมแล้วเสร็จ ในที่ประชุมได้เสนอให้สร้างช่องทางการสื่อสารผ่านช่องทาง Line application โดยให้สร้างกลุ่มไว้เพื่อสื่อสารและส่งต่อข้อมูลให้ระหว่างกันในคณะทำงานโครงการ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 ช่องทางการสื่อสารของคณะทำงานโครงการผ่าน Line application

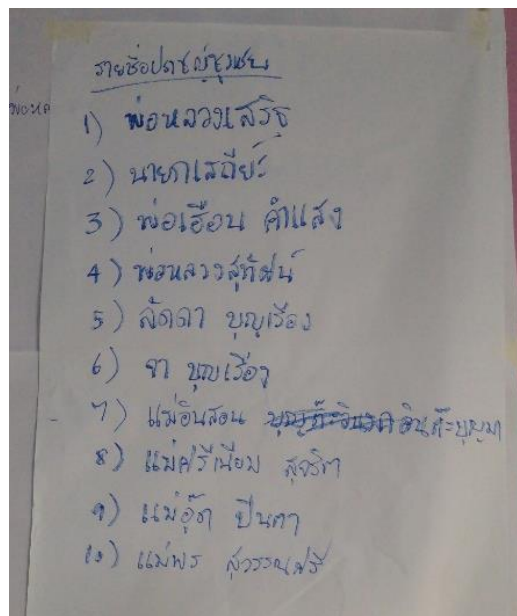
2.1.1.2 การประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมาย

คณะทำงานได้รับการตอบรับจากชุมชนเป้าหมายผ่านการประสานงานโดยผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่ตะมาน เพื่อประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการรวมถึงแผนการดำเนินงานของโครงการ (ภาพที่ 5) คณะทำงานได้แนะนำทีมงานแต่ละมหาวิทยาลัย และนำเสนอโครงการโดยใช้สไลด์ประกอบการบรรยาย (ภาคผนวก ก) ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ แผนการดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ศาสตร์หลัก ได้แก่ 1) ด้านประวัติศาสตร์ 2) ด้านการสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว และ 3) ด้านงานจิตรกรรมภาพวาด รวมถึงได้นำเสนอผลงานภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังของทีมงานที่ผ่านมา และตัวอย่างภาพจิตรกรรมฝาผนังในจังหวัดอื่นๆ ให้กับผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าใจถึงสิ่งที่กำลังจะร่วมกัน และเพื่อสำรวจความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ

ภาพที่ 5 จัดเวทีประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมาย

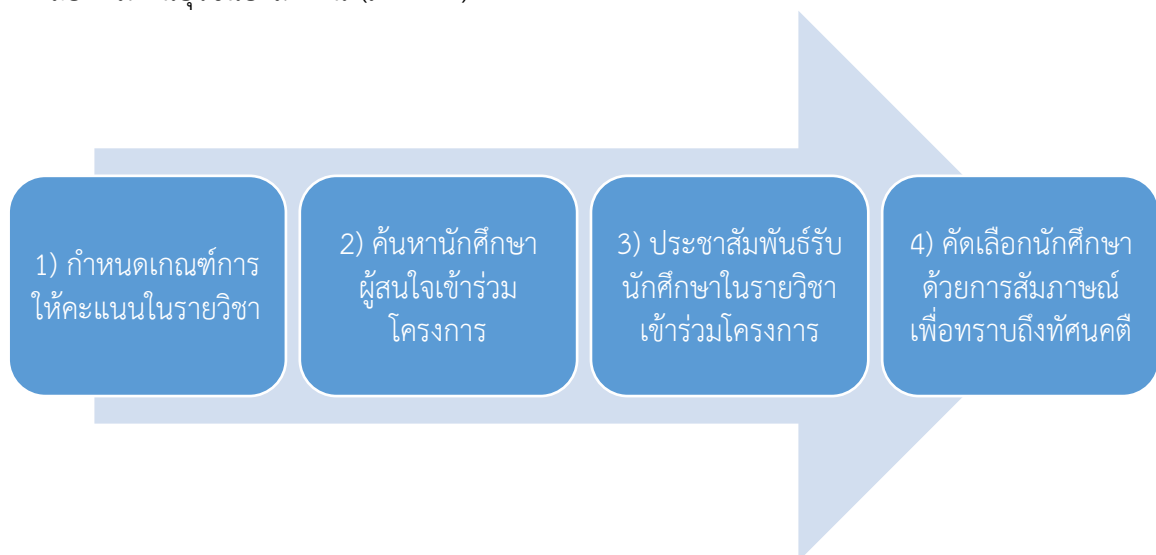
ผลการจัดเวทีประชุม พบว่าสมาชิกชุมชนที่เข้าร่วมประชุม มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผ่านการถ่ายทอดเรื่องราวและภูมิปัญญาท้องถิ่นบนจิตรกรรมฝาผนัง โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมเสนอแนะรายชื่อผู้รู้ในชุมชนบ้านแม่ตะมาน (ปราชญ์) ในด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ทำให้ทีมศึกษาในรายวิชาประวัติศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนทีมงานเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 รายชื่อผู้รู้ในชุมชนบ้านแม่ตะมาน

2.1.2 ประชุมคณะทำงานและนักศึกษาเพื่อวางแผนงานและติดตามการดำเนินงาน

หลังจากการประชุมคณะทำงานและประชุมหมู่บ้านแล้ว คณาจารย์ที่ปรึกษาในโครงการจำนวน 3 รายวิชา ได้แก่ 1) วิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว 2) วิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์ และ 3) วิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม มีกระบวนการในการคัดเลือกทีมงานเยาวชนอาสา ดังนี้ (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 กระบวนการในการคัดเลือกและวางแผนทีมงานเยาวชนอาสา

2.1.2.1 แผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ภายใต้รายวิชาและเกณฑ์การให้คะแนน

หลังจากได้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการแล้ว คณาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละรายวิชาได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในแต่ละรายวิชา เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้ (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 แผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ภายใต้รายวิชา

หลังจากคณาจารย์ผู้รับผิดชอบในแต่ละรายวิชาทราบถึงบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อตอบวัตถุประสงค์แล้ว จึงได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละรายวิชาดังนี้

1) วิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว

วิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว ดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานในชุมชน ซึ่งเป็นโครงการในรายวิชาโดยมีสัดส่วนร้อยละ 40 ของรายวิชา (คะแนนเต็ม 40) มีรายละเอียดการให้คะแนนดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม
ด้านความรู้ (เล่มรายงาน)	20
1) เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน	10
2) ใช้ภาษาเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	5
3) รูปเล่มรายงานถูกต้อง	3
4) มีการอ้างอิงข้อมูลที่ถูกต้อง ตามหลัก	2
ด้านทักษะ (เล่มรายงาน/การนำเสนอ)	10
1) มีการนำเอากระบวนการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการทำงาน	4
2) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอ	2
3) มีการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง เรียงลำดับก่อนหลัง	1
4) มีการนำเสนอข้อมูลอย่างมีความคิดสร้างสรรค์	2
ด้านจิตพิสัย (กระบวนการทำงาน/ลงพื้นที่)	10
1) ทำงานเสร็จตรงตามเวลา	4

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม
2) มีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	3
3) ความรับผิดชอบในการทำงาน	3
รวมทั้งสิ้น	40

2) วิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์

วิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์ ดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ การวางแผนและพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม ซึ่งจะดำเนินงานภายใต้ฐานข้อมูลที่ได้รับจากรายวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว โดยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานในชุมชน มีสัดส่วนร้อยละ 20 ของรายวิชา (คะแนนเต็ม 80) ซึ่งเป็นโครงการในรายวิชา มีรายละเอียดการให้คะแนนดังนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม
ด้านการวางแผนงานสร้างสรรค์	20
มีเอกสารประกอบแนวความคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขอบเขตระยะเวลาทำงานชัดเจนตามกรอบกระบวนการสร้างสรรค์	20
ด้านเนื้อหาของผลงานสร้างสรรค์	20
มีเอกสารประกอบแนวความคิดและผลงานมีความเชื่อมโยงสร้างความเข้าใจได้ง่าย	20
ด้านความสำเร็จของชิ้นงานศิลปกรรม(จิตรกรรมสร้างสรรค์)	20
สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ครอบคลุมตามหลักการทางทัศนธาตุ ประกอบกันได้อย่างสวยงาม สมบูรณ์ และสร้างผลงานได้สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนดได้ 100%	20
ด้านการสรุปผลงาน	20
สรุปผลงานและการสร้างกระบวนการความรู้เป็นรูปเล่มเอกสารการวิเคราะห์และประมวลผลงานสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์ได้สมบูรณ์ และสำเร็จ 100%	20
รวมทั้งสิ้น	80

3) วิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม

วิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม ดำเนินงานภายใต้วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ การพัฒนานักสื่อความหมายท้องถิ่น ซึ่งจะมีการออกแบบระบบสื่อความหมายที่เหมาะสม ภายใต้ฐานข้อมูลที่ได้รับจากรายวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานในชุมชน มีสัดส่วนร้อยละ 50 ของรายวิชา (คะแนนเต็ม 50) ซึ่งเป็นโครงการในรายวิชา มีรายละเอียดการให้คะแนนดังนี้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติงานวิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม
ด้านทักษะทางปัญญา	25
1) ระบบความคิดในการวางแผนชิ้นงานได้ชัดเจนและสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ/มีความเป็นไปได้	5
2) องค์ประกอบสำคัญของการวางแผนชิ้นงานครบถ้วน	5

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม
3) ทักษะในการนำเสนอผลงาน/ความน่าเชื่อถือ/ความมั่นใจ ต่อชุมชนเป้าหมาย	5
4) ทักษะการตอบคำถาม/การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	5
5) ทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผลผลิตชิ้นงานสู่ผู้ใช้ประโยชน์ในชุมชนเป้าหมาย	5
ด้านทักษะการคำนวณและการใช้เทคโนโลยี	15
1) ความเหมาะสมของสื่อที่ออกแบบให้กับชุมชนเป้าหมาย	5
2) ความสามารถในการผลิตสื่อตามแผนที่ออกแบบไว้ให้กับชุมชนเป้าหมาย	5
3) ความสามารถในการวางแผน/จัดทำงบประมาณชิ้นงานสื่อความหมาย	5
ด้านความรับผิดชอบต่อความเสียหาย	10
1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่ม	5
2) มีความเสียหาย	5
รวมทั้งสิ้น	50

2.1.2.2 นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ

จากกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ ทำให้ได้ทีมงาน 3 ทีมงานยุวชนอาสาจาก 3 รายวิชา ดังนี้

1) **ทีมงานประวัติศาสตร์** จากรายวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว มีนักศึกษาเข้าร่วมจำนวน 4 ราย ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประกอบไปด้วย

1.1) นายกันต์ณภัทร วิภคจิรานนท์	รหัส 6109101305
1.2) นายศักดา ก่ออินทร์	รหัส 6109101370
1.3) นายอนุวัฒน์ มุราชวงษ์	รหัส 6109101385
1.4) น.ส.พัชรภรณ์ อรุณเกสร	รหัส 6109101349

2) **ทีมงานจิตรกรรม** จากรายวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์ มีนักศึกษาเข้าร่วมจำนวน 5 ราย ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประกอบไปด้วย

2.1) นายพิทักษ์ศิลป์ เชียงคำ	รหัส 61544101005-0
2.2) น.ส.พิมพ์สยาม พรหมพิทักษ์	รหัส 61544101006-8
2.3) นายวรยุทธ สุนันตา	รหัส 61544101008-4
2.4) นายวัชร วกไพร	รหัส 61544101019-1
2.5) นายศุภกฤษ บำรุงวัด	รหัส 61544101032-4

3) **ทีมงานสื่อความหมาย** จากรายวิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม มีนักศึกษาเข้าร่วมจำนวน 4 ราย ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ประกอบไปด้วย

3.1) น.ส.นริศรา คงเพชรศักดิ์	รหัส 6109101335
3.2) น.ส.นุสบา มะหะหมัด	รหัส 6109101340
3.3) น.ส.สโรชา หาญผจญกิจ	รหัส 6109101375
3.4) น.ส.สุทธิดา ปัญญา	รหัส 6109101379

2.1.2.3 แผนการปฏิบัติงานนักศึกษา

หลังจากอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนน ได้มอบหมายให้ทีมยุวชนในแต่ละรายวิชา เริ่มดำเนินการประชุมเพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานของนักศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์โครงการ และเป้าหมายรายวิชา (Project-Based Learning) (ภาพที่ 9) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้สังเกตการณ์และให้คำแนะนำระหว่างนักศึกษาประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติงาน สามารถอธิบายแผนการปฏิบัติงานเบื้องต้นในแต่ละรายวิชาดังนี้ (ตารางที่ 4)

วิชา พท330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว

วิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม

ภาพที่ 9 นักศึกษาประชุมเพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานของนักศึกษา

ตารางที่ 4 แผนการปฏิบัติงานนักศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจริง

กิจกรรม	เดือน - สัปดาห์												
	ม.ค.				ก.พ.				มี.ค.				
	W 1	W 2	W 3	W 4	W 5	W 6	W 7	W 8	W 9	W 10	W 11	W 12	W 13
วิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว													
1) ประชุมวางแผนการดำเนินงาน	x												
2) ร่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์		x											
3) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้ในพื้นที่ ครั้งที่ 1			x										
4) นำเสนอข้อมูลแก่ชุมชนเพื่อทำการยืนยันข้อมูล			x										
5) ถ่ายทอดข้อมูลให้กับคณะทำงานวาดภาพและสื่อความหมาย ครั้งที่ 1				x									
6) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้ในพื้นที่ ครั้งที่ 2					x								
7) จัดทำรายงาน							x						
8) ถ่ายทอดข้อมูลให้กับคณะทำงานวาดภาพและสื่อความหมาย ครั้งที่ 2									x				
9) ประเมินผลกิจกรรม และสรุปผลการเรียนรู้											x		
วิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์													
1) วิเคราะห์ข้อมูล วางแผนแนวความคิด		x											
2) สร้างภาพร่างต้นแบบ			x	x									
3) สรุปผลภาพร่างต้นแบบสมบูรณ์					x								
4) เตรียมพื้นผนัง + ร่างภาพ					x	x							
5) ระบายสีขั้นแรก							x	x	x				
6) ระบายสีขั้นที่สอง เน้นมิติ รูปทรง										x	x		
7) ระบายสีเก็บรายละเอียดของภาพ											x	x	x
8) ปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ของภาพ													x
9) เคลือบผลงาน													x
10) สรุปผลการเรียนรู้													x

กิจกรรม	เดือน - สัปดาห์												
	ม.ค.				ก.พ.				มี.ค.				
	W 1	W 2	W 3	W 4	W 5	W 6	W 7	W 8	W 9	W 10	W 11	W 12	W 13
วิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม													
1) ประชุมเพื่อวางแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการสื่อความหมาย				x									
2) ประชุมทีมงานเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน ทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และธรรมชาติ					x								
3) ถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชนเป้าหมายด้านการสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว					x								
4) จัดทำแผนการสื่อความหมายในพื้นที่ชุมชนที่เหมาะสมและจัดทำร่างสื่อที่จะผลิตตามแผน						x	x						
5) เสนอร่างสื่อที่ผลิตต่อชุมชนเป้าหมาย								x					
6) พัฒนาสื่อตามแผนที่กำหนด และตามข้อเสนอแนะของชุมชนเป้าหมาย									x				
7) ทดลองใช้สื่อที่พัฒนาผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ										x			
8) ประชาสัมพันธ์รับสมัครนักท่องเที่ยวอาสา										x			
9) พัฒนาแบบประเมินทักษะการเล่าเรื่อง และทัศนคติของนักท่องเที่ยวอาสา										x			
10) จัด Pilot Tour ตามแผน											x		
11) ประเมินผลกิจกรรม (ทักษะของชุมชน และทัศนคติต่อนักท่องเที่ยวอาสา)											x		
12) สรุปผลการเรียนรู้												x	

2.2 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม นั้น บทบาทหน้าที่หลักคือทีมงานประวัติศาสตร์ ภายใต้รายวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว มีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

2.2.1 ประชุมวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลชุมชน

จากการประชุมออนไลน์ของทีมประวัติศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำรายวิชาได้มอบหมายให้นักศึกษาวางแผนการเก็บการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม

ผลการดำเนินงาน พบว่า มีการมอบหมายบทบาทหน้าที่โดยให้นักศึกษาอ่านข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบ้านแม่ตะมานอย่างละเอียด (เป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ที่ได้รับจาก นางสาวอรุณี คนว่อง ซึ่งเป็นนักพัฒนาชุมชน ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง) โดยใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการออกแบบคำถามในการลงพื้นที่สัมภาษณ์ จากนั้นได้มีการหน้าที่การทำงานของทีมงานเป็นรายบุคคล สามารถแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบได้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางแสดงหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมงานประวัติศาสตร์

หน้าที่ / ความรับผิดชอบ	กันต์ณภัทร	ศักดา	อนุวัฒน์	พัชรภรณ์
1) ถ่ายภาพ	☒	☒		
2) นำสัมภาษณ์			☒	☒
3) จัดบันทึก	☒	☒		
4) ทำรูปเล่มรายงาน	☒	☒	☒	☒
5) ทำคลิป	☒	☒	☒	☒
6) บันทึกเสียง			☒	☒
7) วาดแผนที่	☒	☒	☒	☒

2.2.2 ร่างประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์

หลังจากที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ คณะทำงานได้ศึกษา เอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านแม่ตะมานเพื่อเตรียมร่างและจัดทำประเด็นข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์ (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ประชุมคิดคำถามในการสัมภาษณ์

ผลการดำเนินงาน คณะทำงานได้ออกแบบข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประเด็นข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

คำถามด้าน	(ตัวอย่าง)ประเด็นข้อคำถาม
1) ประวัติชุมชน	ท่านทราบเรื่องราวความเป็นมาของชุมชนแม่ตะมาน หรือไม่ อย่างไร ท่านเคยได้ยินตำนาน เรื่องเล่าเกี่ยวกับชุมชน อย่างไร
2) กลุ่มคน	ท่านทราบหรือไม่ว่าจำนวนชนเมืองในชุมชนมีกี่กลุ่ม
3) วิถีชีวิต อาชีพ	ท่านทราบหรือไม่ว่าคนในชุมชนประกอบอาชีพอะไรบ้าง และประกอบอาชีพอะไรเป็นหลัก
4) การแต่งกาย	ในวันสำคัญของชุมชนทางประเพณีมีการแต่งกายอย่างไร การแต่งกายของแต่ละชาติพันธุ์มีความแตกต่างกันอย่างไร
5) อาหาร	อาหารท้องถิ่นในชุมชนมีอะไรบ้าง
6) ภาษา	ภาษาที่ใช้ในชุมชนมีกี่ภาษา ส่วนมากใช้ภาษาอะไรในการสื่อสาร
7) ลักษณะบ้านเรือน	บ้านรูปแบบนี้มีลักษณะเด่นอย่างไร
8) งานประเพณี	ใน 1 ปี มีประเพณีประจำชุมชนอะไร ช่วงไหน อย่างไร แต่ละประเพณีมีจุดเด่น และขั้นตอนการจัดงานอย่างไร
9) ความเชื่อ	ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอะไรบ้าง มีพิธีกรรมและเรื่องราวความเป็นมาอย่างไร
10) ภูมิปัญญา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงคืออะไร ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอะไรบ้าง
11) แหล่งท่องเที่ยวชุมชน	แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีอะไรบ้าง จุดเด่นของสถานที่คืออะไร

2.2.3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้ในพื้นที่ ครั้งที่ 1

จากรายชื่อปราชญ์ชุมชนที่ได้จากการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมายในหมู่บ้านแม่ตะมานนั้น ทีมงานประวัติศาสตร์ได้จัดทำตารางนัดสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน โดยขอการสนับสนุนผู้ใหญ่บ้านด้านการประสานงานปราชญ์รายบุคคลเพื่อบันทึกหมายเวลา ซึ่งได้ขอคำแนะนำในการวางแผนนัดหมายกับผู้ใหญ่บ้านผ่านทาง Facebook Messenger เพื่อดูความเหมาะสมของเส้นทางเดินในหมู่บ้านซึ่งจะทำให้กำหนดเวลานัดหมายที่เหมาะสมได้ตามตารางที่กำหนด (ภาพที่ 11)

เวลา	ชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	เบอร์ติดต่อ	ทีมทำงาน
09.00–09.30	ชี้แจงการทำงาน แนะนำทีมงาน		
09.30–11.00	นายกเสถียร		ทีม A + B
11.00–12.30	แม่อินสอน อินตะบุญมา		ทีม A
	แมศรีเนียม สุจริต		ทีม B
13.30–15.00	แมอุต ปินตา		ทีม A
			ทีม B
15.00–16.30	จา บุญเรือง		ทีม A
			ทีม B
16.30–17.30	สรุปกิจกรรมรายวัน		

เวลา	ชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	เบอร์ติดต่อ	ทีมทำงาน
09.00–09.30	ประชุมแผนงานการดำเนินงาน		
09.30–11.00	พอลวงสุทัศน์		ทีม A
	สามารถ คำแสน		ทีม B
11.00–12.30	แมพร สุวรรณศรี		ทีม A
13.30–15.00	พอลเชือน คำแสง		
15.00–16.30	พอลวงเสริฐ		
16.30–17.30	สรุปกิจกรรมรายวัน		

ทีม A - นศ ในรายวิชา พท 330 จำนวน 2 ทาน อ ปานแพร ที่ปรึกษา

ทีม B - นศ ในรายวิชา พท 330 จำนวน 2 ทาน อ สวิชญา ที่ปรึกษา

ภาพที่ 11 ตารางนัดสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน

ทีมงานประวัติศาสตร์ได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ตามตารางการนัดหมายข้างต้น เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแต่งกาย วัฒนธรรม และความเชื่อของหมู่บ้านชุมชนแม่ตะมาน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์รายบุคคล และในช่วงเวลาว่างได้ประชุมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชาเพื่อสรุปผลการสัมภาษณ์ประจำวัน รวมถึงจัดพิมพ์ข้อมูลที่สัมภาษณ์เบื้องต้นพร้อมค้นคว้าภาพถ่ายเทียบเคียงเพื่อใช้ในการทบทวนข้อมูลร่วมกับปราชญ์ในชุมชนต่อไป (ภาพที่ 12 – 15)

ภาพที่ 12 ทีม A และ B สัมภาษณ์ร่วมกัน ณ จุดแรกเพื่อเข้าใจวิธีการสัมภาษณ์ร่วมกัน

ภาพที่ 13 ทีม A ลงพื้นที่สัมภาษณ์ตามแผนที่กำหนด

ภาพที่ 14 ทีม B ลงพื้นที่สัมภาษณ์ตามแผนที่กำหนด

ภาพที่ 15 สรุปข้อมูลสัมภาษณ์ และเตรียมนำเสนอปรากฏเพื่อทบทวน

ภาพที่ 16 สำนักรวทรัพยากรในหมู่บ้านแม่ตะมาน

ผลการดำเนินงาน ทีมประวัติศาสตร์ได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนในด้านประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแต่งกาย วัฒนธรรม และความเชื่อของหมู่บ้านแม่ตะมาน ซึ่งจากกระบวนการศึกษาทำให้ทีมงานเข้าใจวิธีการทำงานในพื้นที่ชุมชน รวมถึงได้สำรวจพื้นที่และทรัพยากรภายในชุมชน (ภาพที่ 16) ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะต้องนำไปประกอบการจัดทำข้อมูล ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนถัดไปคือการยืนยันข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยข้อมูลฉบับร่างนี้ได้ส่งไฟล์ข้อมูลเข้าไปยังกลุ่ม Line เพื่อให้คณะทำงานได้ทราบข้อมูลเบื้องต้นร่วมกัน

2.2.4 นำเสนอข้อมูลแก่ชุมชนเพื่อทำการยืนยันข้อมูล

ทีมงานประวัติศาสตร์ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและตรวจสอบความถูกต้อง นำเสนอข้อมูลพร้อมภาพถ่ายที่สืบทอดเบื้องต้นจากอินเทอร์เน็ต (เพื่อเทียบกับของจริงในสมัยก่อน) ให้กับปราชญ์ที่สัมภาษณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อยืนยันว่าเรื่องที่ให้สัมภาษณ์มีลักษณะอย่างนั้นจริง และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีถูกต้องและน่าเชื่อถือ

ภาพที่ 17 ชาวบ้านในชุมชนมาร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ผลการดำเนินงาน พบว่า ข้อมูลได้ถูกตรวจสอบโดยปราชญ์ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ข้อมูลมีความถูกต้อง ส่วนภาพจากอินเทอร์เน็ตที่นำมาประกอบการนำเสนอสามารถเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อยืนยันสิ่งที่อาจไม่สามารถพบเห็นได้ในปัจจุบันแล้ว และจากข้อคิดเห็นของปราชญ์และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งสามารถนำข้อคิดเห็นไปวางแผนในการเก็บข้อมูลครั้งถัดไปได้

2.2.5 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้รู้ ครั้งที่ 2

ทีมงานประวัติศาสตร์ได้ประชุมเพื่อทบทวนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดความสมบูรณ์ จึงได้นัดหมายสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากปราชญ์ผ่านการให้คำแนะนำโดยผู้ใหญ่บ้าน ว่าควรจะสัมภาษณ์ใครเพิ่มเติมในหมู่บ้าน

ภาพที่ 18 ประชุมเพื่อทบทวนข้อมูลและวางแผนสัมภาษณ์เพิ่มเติม

ภาพที่ 19 ภาพการลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์เพิ่มเติม ครั้งที่ 2

ผลการดำเนินงาน ทีมงานประวัติศาสตร์ได้ข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ประวัติวัดแม่ตะมาน การจัดตอมสมุนไพร อาหารท้องถิ่น และวิธีการจับฮวก (ลูกฮวด) จากนั้น นำข้อมูลไปเรียบเรียงเนื้อหาและภาพประกอบในแบบรูปเล่ม และสไลด์ Power Point Presentation เพื่อใช้ในการนำเสนอส่งต่อข้อมูลชุมชนให้กับทีมงานที่เกี่ยวข้องในรายวิชาอื่นต่อไป

2.2.6 ถ่ายทอดข้อมูลให้กับทีมงานจิตรกรรมภาพวาดและทีมงานสื่อความหมาย

ทีมงานประวัติศาสตร์ได้ชักชวนการถ่ายทอดข้อมูลโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชาและหัวหน้าโครงการให้คำแนะนำ (ภาพที่ 20) ก่อนการจัดประชุมทีมทั้งหมด ซึ่งมีผู้เข้าร่วมได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละรายวิชา ทั้งทีมงานประวัติศาสตร์ ภายใต้รายวิชา พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว ทีมงานจิตรกรรม ภายใต้รายวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์ และทีมงานสื่อความหมาย ภายใต้รายวิชา พท 460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์มาถ่ายทอดให้กับทีมงานทั้งหมด เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนดำเนินงานที่

เกี่ยวข้องกับรายวิชาต่อไป (ภาพที่ 21) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมเพิ่มเติมคือ ผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่ตะมาน และ นักพัฒนาชุมชนจาก อบต.กีดช้าง เข้าร่วมประชุมด้วย

ภาพที่ 20 ทีมงานประวัติศาสตร์ชักชวนการถ่ายทอดข้อมูล

ภาพที่ 21 ถ่ายทอดข้อมูลชุมชนให้กับทีมงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน ทีมงานจิตรกรรมและทีมงานสื่อความหมายได้รับข้อมูลที่ได้จากทีมประวัติศาสตร์ และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการดำเนินงานของแต่ละทีม โดยทีมจิตรกรรมได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ทีมงานสืบค้นข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน ค้นคว้า และยืนยันข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป เช่น ภาพถ่ายในอดีต เป็นต้น

2.2.7 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน

หลังจากการถ่ายทอดข้อมูลเสร็จสิ้น ทีมงานประวัติศาสตร์ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเล่มรายงานเพื่อนำส่งข้อมูลคืนให้แก่ชุมชนเป้าหมาย และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชา

ภาพที่ 22 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน

ผลการดำเนินงาน ทีมงานประวัติศาสตร์ได้จัดทำข้อมูลชุมชนเป็นรูปเล่ม โดยมีรายละเอียดเนื้อหา 10 ส่วน ดังนี้ (เล่มรายงานในภาคผนวก ข)

ส่วนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของชุมชน

ส่วนที่ 2 กลุ่มคน ชชาติพันธุ์

ส่วนที่ 3 วิถีชีวิต อาชีพ

ส่วนที่ 4 การแต่งกาย

ส่วนที่ 5 อาหาร

ส่วนที่ 6 ภาษา

ส่วนที่ 7 ลักษณะบ้านเรือน

ส่วนที่ 8 งานประเพณี

ส่วนที่ 9 ความเชื่อ

ส่วนที่ 10 ภูมิปัญญา

ส่วนที่ 11 การละเล่น

ส่วนที่ 12 แหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้านแม่ตะมาน

โดยเล่มรายงานฉบับนี้ได้้นำไฟล์ต้นฉบับส่งให้กับผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้ชุมชนไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

2.3 วางแผนและพัฒนาด้านสายวัฒนธรรม

2.3.1 เสนอแบบร่างต่อทีมงาน ผู้นำชุมชน และตัวแทนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลกุดช้าง

การวางแผนและออกแบบการพัฒนาถนนสายวัฒนธรรมในชุมชนนั้น บทบาทหน้าที่หลักคือ ทีมงานจิตรกรรม ภายใต้รายวิชา BFAVA160 จิตรกรรม ซึ่งจากข้อมูลชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดข้อมูลจากทีมงานประวัติศาสตร์ (ข้อ 2.2.6) ทีมงานจิตรกรรมได้พัฒนาร่างภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำรายวิชา ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานมาจากทีมงานประวัติศาสตร์ในการลงพื้นที่ครั้งที่ 1 (ที่ส่งข้อมูลให้กันผ่านกลุ่ม Line) จากนั้นได้นำเสนอภาพร่างต่อผู้นำชุมชน และตัวแทนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลกุดช้าง เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง (ภาพที่ 23)

ภาพที่ 23 ถ่ายทอดข้อมูลชุมชนให้กับทีมงานที่เกี่ยวข้อง

หลังจากนำเสนอร่างภาพวาด ผู้ใหญ่บ้านแม่ตะมานได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพร่างดังนี้

- 1) ขอให้ปรับปรุงแบบการนำเสนอให้เป็นภาพอดีตสู่ปัจจุบัน เนื่องจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ปราชญ์พบว่า มีเรื่องราวในอดีตที่น่าสนใจ จึงอยากรวบรวมวิถีชีวิตในอดีตที่ไม่สามารถหาได้ในปัจจุบันแล้ว เพื่อให้ชวนนึกถึงอดีตที่เป็นเรื่องราว หรือเรื่องเล่าที่น่าสนใจ
- 2) ขอให้เน้นการนำเสนอภาพที่เกี่ยวกับในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่เคยเสด็จมาทรงงานในพื้นที่ เนื่องจากมีความสำคัญกับประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นอย่างมาก

โดยทีมงานจิตรกรรมรับนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ใหญ่บ้านได้ให้ข้อเสนอแนะ

2.3.2 เสนอแบบการพัฒนาถนนสายวัฒนธรรมสมาชิกในชุมชนร่วมพิจารณา

หลังจากทีมภาพวาดได้รับข้อเสนอแนะจากผู้นำชุมชน (ข้อ 2.3.1) ได้วางแผนลงพื้นที่เพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแบบภาพร่างตามข้อเสนอแนะ มีขั้นตอนดังนี้

2.3.2.1 ลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่จริง

ทีมภาพวาดได้ลงพื้นที่สำรวจสถานที่จริง เพื่อให้สามารถปรับแบบร่างให้เสมือนจริงมากขึ้น รวมถึงสำรวจความก้าวหน้าของฝาผนังวัดแม่ตะมานซึ่งเป็นจุดหลักที่จะพัฒนาภาพวาดเพื่อให้เป็นจุดดึงดูดทางการท่องเที่ยว เนื่องจากวัดตั้งอยู่ติดถนนสายหลักที่เข้ามาในพื้นที่ท่องเที่ยว

ภาพที่ 24 ลงพื้นที่เพื่อสำรวจสถานที่จริง

ภาพที่ 25 สำรวจสถานที่ก่อสร้างสำหรับเตรียมแผนการวาดภาพฝาผนัง

ผลการดำเนินงาน พบว่า ประสบการณ์ในการสำรวจสถานที่จริงทำให้เห็นขนาดจริงของพื้นที่วาดภาพ และสามารถจินตนาการภาพวาดเพิ่มเติมได้เสมือนจริงมากขึ้น จากนั้นทีมงานจิตรกรรมจึงนำไปปรับร่างภาพวาดเพื่อเสนอต่อชุมชนต่อไป

2.3.2.2 นำเสนอภาพร่างฉบับแก้ไขตามความต้องการของชุมชน

หลังจากทีมงานจิตรกรรมได้หารืออาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว และได้ปรับปรุงแบบร่างภาพวาด จึงได้ลงพื้นที่และจัดประชุมนำเสนอให้กับชุมชนได้ลงมติเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 26 นำเสนอภาพร่างฉบับแก้ไขต่อสมาชิกชุมชนบ้านแม่ตะมาน

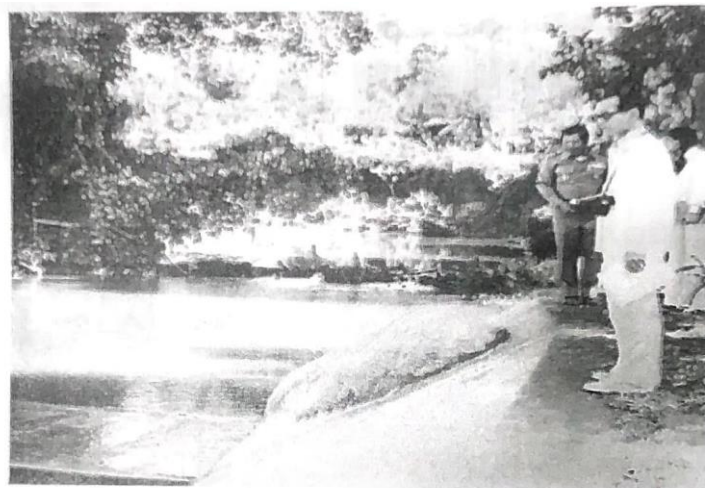
ผลการดำเนินงาน ที่ประชุมมีมติยอมรับร่างภาพวาดจิตรกรรมที่ได้นำเสนอ และในที่ประชุมได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมวัฒนธรรม วิถีชีวิต และทรัพยากรเด่นของพื้นที่แทรกเข้าไปในภาพ โดยได้แสดงความต้องการมีส่วนร่วมคือ จะนำภาพถ่ายที่มีส่งให้กับทีมจิตรกรรมเพื่อให้วาดเสริมลงไปบนภาพวาดจิตรกรรม ซึ่งจะทำให้ภาพมีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมต่อไป

ภาพที่ 27 ร่างภาพวาดฝาผนังที่ชุมชนมีมติยอมรับ

2.3.2.3 พัฒนาร่างภาพวาดจิตรกรรมสมบูรณ์

สมาชิกชุมชนส่งภาพถ่ายให้ทีมงานจิตรกรรมทั้งในอดีตและปัจจุบัน เกี่ยวกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต และทรัพยากรเด่นของพื้นที่ที่แสดงเอกลักษณ์เฉพาะ เพื่อให้ทีมงานจิตรกรรมได้เพิ่มเติมรายละเอียดลงไป ในภาพวาด

วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๑ ทอดพระเนตรปล่อยหินก่อ ณ บริเวณโครงการหมู่บ้าน
พัฒนาชนบทบ้านแม่ตะมาน ตำบลกัลยาณิ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่
January 21, 1977 His Majesty inspecting a weir constructed by the Royal Irrigation
Department at His instigation at Mae Taman Village,
Mae Taeng District, Chiang Mai Province.

ภาพที่ 28 ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จบ้านแม่ตะมานเมื่อปี พ.ศ. 2521

ภาพที่ 29 ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ “ก๊ิด” และดอยหนอก

ภาพที่ 30 สภาพพื้นที่ธรรมชาติ

ภาพที่ 31 วิธีอาชีพสมัยก่อนและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ภาพที่ 32 ตัวอย่างภาพอาหารท้องถิ่น

ภาพที่ 33 คุณยายบุญมา (ข้าง) และกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่

ผลการดำเนินงาน จากรูปภาพที่ได้เพิ่มเติมทีมงานจิตรกรรมได้เพิ่มลงในแบบร่างภาพวาดเพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการวาดภาพจิตรกรรมลงบนผนังวัด (ภาพที่ 33)

ในหลวงรัชกาลที่ 9

วิถีอาชีพ

วัฒนธรรม

ทรัพยากรช้าง

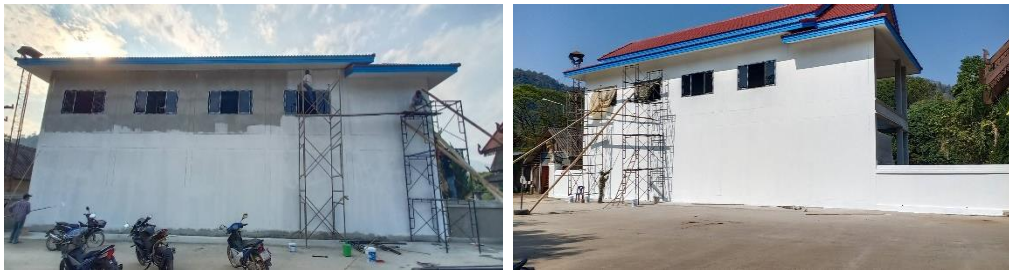
ภาพที่ 34 ร่างภาพวาดจิตรกรรมสมบูรณ์

2.3.3 พัฒนากุณนสายวัฒนธรรมในชุมชนตามแบบที่กำหนดไว้

การพัฒนาภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังมีขั้นตอนดังนี้

2.3.3.1 เตรียมพื้นที่หลักในการวาดภาพ

พื้นที่หลักในการวาดภาพมีเป็นผนังด้านนอกของวัดแม่ตะมาน มีขนาด สูง 17 เมตร x ยาว 20 เมตร (ซึ่งทีมงานจิตรกรรมระบุว่าน่าจะเป็นภาพวาดจิตรกรรมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย) ทีมงานจิตรกรรมปฏิบัติการลงรองพื้นสีขาวที่ฝาผนังก่อนลงมือวาดภาพตามแบบร่าง

ภาพที่ 35 กำแพงที่ลงสีรองพื้นเสร็จสิ้น

ทาสีขาวบนผนังวัดเพื่อเป็นตัวรองพื้นการวาดภาพ โดยใช้เทคนิคการฉายภาพร่างด้วยโปรเจกเตอร์ ซึ่งต้องจัดทำในช่วงเวลากลางคืน

ภาพที่ 36 การฉายภาพร่างด้วยโปรเจกเตอร์

2.3.3.2 ระบายสีขั้นแรก

การลงสีขั้นแรกแบบสองมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของชิ้นงาน

ภาพที่ 37 การระบายสีขั้นแรก

2.3.3.3 ระบายสีขั้นที่สอง เน้นมิติ รูปทรง

ทีมงานจิตรกรรมได้ลงน้ำหนักแสงและเงาของภาพวาด เพื่อให้ภาพวาดมีความชัดเจนของรูปทรง และมีความเป็นสามมิติมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 38 ระบายสีชั้นที่สอง เน้นมิติ รูปทรง

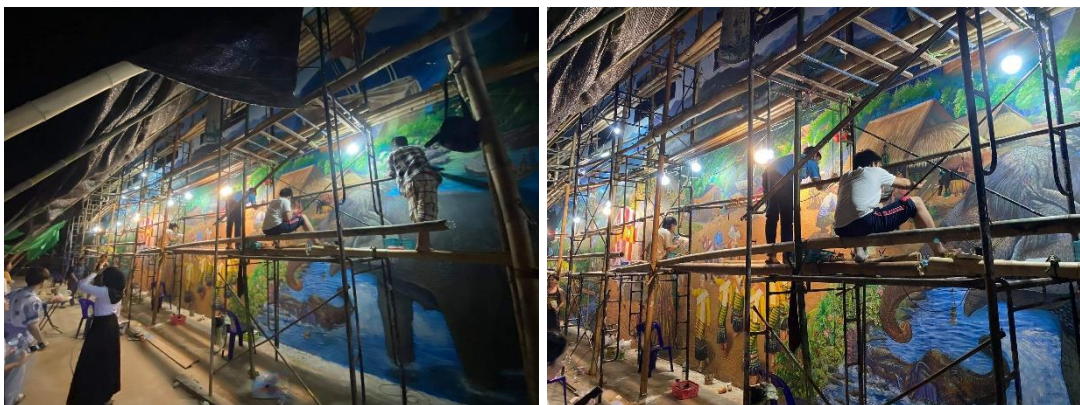
2.3.3.4 ระบายสีเก็บรายละเอียดของภาพ

หลังจากลงสีชั้นที่ 2 แล้ว ได้ทำการเก็บรายละเอียดส่วนอื่นๆ ของภาพ เพื่อให้ภาพวาดมีมิติและมีความสมบูรณ์ คมชัดมากขึ้น

ภาพที่ 39 ระบายสีเก็บรายละเอียดของภาพ

ในการลงสีภาพนั้น ช่วงเวลากลางวันจะมีอากาศร้อนมากเนื่องจากเป็นพื้นที่โล่งไม่มีหลังคา ดังนั้นส่วนใหญ่ทีมงานจะทำงานในช่วงเวลากลางคืนเสริมด้วย

ภาพที่ 40 การทำงานเสริมในช่วงเวลากลางคืนเนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ไม่มีหลังคา
อากาศจึงร้อนมาก

2.3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ของภาพ

ทีมงานได้แก้ไขและเพิ่มเติมส่วนอื่นๆ บนกำแพง เพื่อเก็บรายละเอียดให้มากยิ่งขึ้น จนผลงานสามมิติมีความสมบูรณ์แบบ แต่เนื่องจากพื้นที่มีขนาดใหญ่่มาก จึงต้องใช้นักศึกษาในรายวิชาช่วยเป็นกำลังเสริมด้วย

ภาพที่ 41 ปรับปรุงแก้ไขความสมบูรณ์ของภาพ

ภาพที่ 42 ตัวอย่างภาพวาดฝาผนังวัดแม่ตะมานที่สมบูรณ์แล้ว

หลังจากภาพวาดฝาผนังวัดแม่มานเสร็จแล้ว ได้มีการเชิญชวนสมาชิกชุมชนวาดภาพฝาผนังทางเข้าหมู่บ้าน โดยใช้ธีมธรรมชาติ ทุกคนสามารถวาดภาพตามจินตนาการได้ โดยมีเยาวชนหลายคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีผู้ปกครองให้การสนับสนุน

ภาพที่ 43 การมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนวาดภาพฝาผนังทางเข้าหมู่บ้านแม่ตะมาน

2.3.3.6 เคลือบผลงาน

การเคลือบผลงานเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำให้ภาพวาดสามารถมีสภาพคงทนต่อแดดและฝน ซึ่งจะต้องมีการเคลือบเสริมปีละ 1 ครั้ง แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ในจังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้ทีมงานยังไม่สามารถดำเนินงานในขั้นตอนสุดท้ายนี้ได้ เนื่องจากชุมชนไม่อนุญาตให้เข้าพื้นที่เป็นการชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น

2.4 พัฒน่านักสื่อความหมายท้องถิ่น

ระหว่างทีมงานจิตกรรมได้ปฏิบัติการวาดภาพฝาผนัง ทีมงานสื่อความหมายได้มีกิจกรรมพัฒนาระบบสื่อความหมายในชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ระบบสื่อความหมายที่ใช้คน “นักสื่อความหมายท้องถิ่น” และระบบสื่อความหมายที่ไม่ใช้คน มีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

2.4.1 การพัฒนาระบบสื่อความหมายที่ใช้คน “นักสื่อความหมาย”

การพัฒนาระบบสื่อความหมายที่ใช้คน “นักสื่อความหมาย” มีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

2.4.1.1 การฝึกถ่ายทอดความรู้ด้านการสื่อความหมายให้กับชุมชน

หลังจากได้ข้อมูลจากทีมประวัติศาสตร์แล้ว มีงานสื่อความหมายได้วางแผนถ่ายทอดความรู้ด้านการสื่อความหมายให้กับชุมชน เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับระบบสื่อความหมาย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้ถ่ายทอดความรู้รวมถึงเทคนิคการพูด ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) ขั้นตอนการนำเที่ยว 2) บทบาทผู้นำเที่ยว 3) การดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว 4) การสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับตัวแทนชุมชนที่สนใจจะพัฒนาตนเองเป็นนักสื่อความหมาย เพื่อนำเทคนิคที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาส่งต่อส่งไปยังคนในชุมชน รวมถึงการพัฒนาตนเองให้เป็นนักสื่อความหมายที่ดี สามารถส่งต่อความรู้ได้อย่างถูกต้อง โดยเนื้อหาใน Power Point Presentation นั้น เป็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้จัดทำไว้แล้ว และเคยใช้เพื่อการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับชุมชนท่องเที่ยวในงานวิจัยต่างๆ หลายครั้ง

ภาพที่ 44 ฝึกพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการสื่อความหมายให้กับชุมชน

ผลการดำเนินกิจกรรม พบว่า ทีมสื่อความหมายได้พัฒนาตนเองในด้านการถ่ายทอดความรู้ และได้เทคนิคการยกตัวอย่างประกอบการถ่ายทอดความรู้ โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นได้นำไปฝึกซ้อมการพูดร่วมกับเพื่อนในทีมสื่อความหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง พร้อมทั้งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับเปลี่ยนข้อมูลในสไลด์เพิ่มเติม เพื่อให้การนำเสนอเหมาะสมกับผู้บรรยายและทำให้เกิดความราบรื่นมากขึ้น

ในการบรรยายความรู้ครั้งนี้ ทีมงานสื่อความหมายได้แบ่งหัวข้อการบรรยายตามความสนใจและความถนัด หลังจากนั้นได้ร่วมกันออกแบบกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อประชาสัมพันธ์กับผู้สนใจในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อความหมาย โดยอาศัยช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ใหญ่บ้านบ้านแม่ตะมาน

กำหนดการโครงการยุวชนอาสา
ณ โรงเรียนบ้านแม่ตะมาน ตำบลแม่ตะมาน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
วันศุกร์ ที่ 12 -13 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 09:00 -16:00 น.

วันศุกร์ ที่ 12 กุมภาพันธ์ 2564

09:00 – 10:00 น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “การเป็นเจ้าบ้านที่ดี” และ “บทบาทหน้าที่ของผู้นำเที่ยว” โดยนางสาวนุสบา มะหะหมัด
10:00 – 10:30 น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “บุคลิกภาพของผู้นำเที่ยว” โดยนางสาวสุทธิดา ปัญญา
10:30 – 10:45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10:45 – 11:30 น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “ขั้นตอนการนำเที่ยว” โดยนางสาวสโรชา หาญผจญกิจ
11:30 – 12:30 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
12:30 – 14:00 น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “การสื่อสารความหมายสำหรับผู้นำเที่ยว” โดยนางสาววิศรดา คงเพชรศักดิ์
14:00 – 14:30 น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “การออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์” โดยอาจารย์ ดร.สวิษฐา ศุภอุตมฤกษ์ ตริรัตน์
14:30 – 15:30 น.	ปฏิบัติการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว
15:30 – 16:00 น.	นำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

วันเสาร์ ที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564

09:00 – 12:00 น.	ส่งตัวแทนทดลองฝึกนำเที่ยวตามโปรแกรมครึ่งวัน
------------------	---

หมายเหตุ: อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

บริการอาหารว่างช่วงบ่าย 14.30 น.

(สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ อ.สวิษฐา 063-7865554)

ภาพที่ 45 กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อสารความหมายสำหรับ
 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจในชุมชน

2.4.1.2 การถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนด้านการสื่อสารความหมายเพื่อการท่องเที่ยว

ทีมงานสื่อสารความหมายได้ลงพื้นที่ในการถ่ายทอดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนำเที่ยวระหว่างนักศึกษาและคนในชุมชน เพื่อเสริมความรู้และทักษะพื้นฐานในการเป็นนักสื่อสารความหมาย และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี อีกทั้งเป็นการฝึกอบรมอาสาสมัครในชุมชนที่จะมาทำหน้าที่เป็นผู้นำเที่ยวเพื่อสร้างบุคลิกภาพในการพูดให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ได้จริง โดยมีตัวแทนชุมชนเข้าร่วมจำนวน 10 คน

ภาพที่ 46 ทีมงานสื่อความหมายถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนด้านการสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงาน พบว่าเมื่อการบรรยายเสร็จสิ้น นักศึกษาได้มีกิจกรรมที่ทำร่วมชุมชน โดยให้ชุมชนช่วยกันวาดแผนที่สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง คนในชุมชนให้ความสนใจ และมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น อาทิเช่น การออกมานำเสนอผลงานของตนเอง กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และการทำงานกันเป็นหมู่คณะ ชาวบ้านชุมชนแม่ตะมานได้ออกมานำเสนอผลงานของตนเองด้วยความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง เป็นการเริ่มต้นการพัฒนาบุคคลที่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นต้น รวมถึงผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังได้ฝึกประสบการณ์ในการเขียนโปรแกรมท่องเที่ยว 3 โปรแกรม เป็นครั้งแรก ทำให้เกิดการรับรู้ถึงกระบวนการจัดการท่องเที่ยวว่าจากทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือวิถีปกติของชุมชนสามารถนำมาเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว และร้อยเรียงเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สามารถขายให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับชุมชนได้อย่างไร

ภาพที่ 47 ผู้เข้าร่วมอบรมกิจกรรมกลุ่มวาดแผนที่ท้องถิ่นและเขียนโปรแกรมการท้องถิ่น

2.4.2 ระบบสื่อความหมายที่ไม่ใช้คน

ระบบสื่อความหมายที่ไม่ใช้คนมีกระบวนการดังนี้

2.4.2.1 การวางแผนผลิตสื่อที่ไม่ใช้คน

หลังจากอบรมนักสื่อความหมายในชุมชนแล้ว ทีมงานสื่อความหมายวางแผนเพื่อผลิตสื่อเพิ่มเติม โดยได้ข้อสรุปว่าจะผลิตสื่อ 2 ประเภท ได้แก่ 1) แผนที่ท้องถิ่นในชุมชน 2) QR Code สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าถึงช่องทางการสื่อสารกับชุมชน และ 3) คู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน ซึ่งได้สังเคราะห์ข้อมูลจากทีมงานประวัติศาสตร์ จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้ง่ายต่อการฝึกพูดเพื่อการสื่อความหมายสำหรับนักสื่อความหมายท้องถิ่น โดยมีแผนการผลิตและเผยแพร่ดังนี้

ตารางที่ 7 แผนการผลิตระบบสื่อความหมายที่ไม่ใช้คน

สื่อ	ลักษณะ	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ประโยชน์	ช่องทางการผลิต / เผยแพร่สื่อ
1) แผนที่ท่องเที่ยวในชุมชน	■ เป็นไฟล์ภาพสี ■ ออกแบบโดยใช้ภาพวาดและการตูนเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของจุดสนใจในแผนที่ท่องเที่ยว ■ ภาพและสัญลักษณ์ ประกอบไปด้วย สถานที่สำคัญ เช่น วัด โรงเรียน โรงพยาบาลประจำตำบล และทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน เช่น เส้นทางศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม	■ นักท่องเที่ยว	■ นำไฟล์ภาพขึ้น Facebook Fanpage “CBT MaeTaeng Chiang Mai เที่ยวแก่งกี้ด ล่องแพ เรียนรู้วิถีชุมชน” ■ วาดลงบนฝาผนังวัดแม่ตะมาน (บริเวณเดียวกันกับที่วาดภาพวาดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในชุมชน)
2) QR Code สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าถึงช่องทางการสื่อสารกับชุมชน	■ มีรายละเอียดของเส้นไม่ซับซ้อนมากนัก เนื่องจากต้องการนำไปใช้ในการวาดภาพฝาผนังวัดแม่ตะมานได้ ■ มีข้อความเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวสแกน ■ สามารถลิงค์ไปสู่ Facebook Fanpage “CBT MaeTaeng Chiang Mai เที่ยวแก่งกี้ด ล่องแพ เรียนรู้วิถีชุมชน” ซึ่งชุมชนเป็น Admin ดูแลระบบอยู่ (https://bit.ly/3aCIT7d)	■ นักท่องเที่ยว	■ วาดลงบนฝาผนังวัดแม่ตะมาน (บริเวณเดียวกันกับที่วาดภาพวาดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในชุมชน)
3) คู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน	■ เป็นหนังสือเล่มเล็กขนาด A5 ■ มีภาพประกอบเนื้อหาที่ลื่นกระชับ สามารถใช้ในการฝึกพูดได้ และถูกต้องตามหลักการพูดเพื่อการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว	■ นักสื่อความหมายในชุมชน	■ ผลิตต้นฉบับจำนวน 5 เล่ม และส่งมอบให้นักสื่อความหมายในชุมชน ■ ไฟล์ต้นฉบับส่งมอบให้ผู้ใหญ่บ้านนำไปใช้เพื่อการพัฒนาต่อยอดเนื้อหาต่อไป

2.4.2.2 การออกแบบและนำเสนอสื่อที่ไม่ใช้คนสู่ชุมชนเป้าหมาย

ทีมงานสื่อความหมายได้แบ่งงานตามความถนัด และได้ออกแบบและจัดทำร่างสื่อที่ไม่ใช้คนเพื่อนำเสนอต่อผู้ใหญ่บ้านและนักสื่อความหมาย เพื่อขอความคิดเห็นในการพัฒนาต่อไป

ภาพที่ 48 ทีมงานสื่อความหมายประชุมแบ่งงานตามความถนัด

ภาพที่ 49 นำเสนอการจัดทำร่างสื่อต่อตัวแทนชุมชน

หลังจากปรับตามข้อเสนอแนะแล้ว จึงได้สื่อฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในขั้นตอนถัดไปดังนี้

ภาพที่ 50 แผนที่ท่องเที่ยวในชุมชน

ภาพที่ 51 QR Code สำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อเข้าถึงช่องทางการสื่อสารกับชุมชน

ภาพที่ 52 ตัวอย่างคู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน

คู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชนมีรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค

2.4.2.3 การผลิต / เผยแพร่สื่อที่ไม่ใช้คน

หลังจากสื่อที่ผลิตได้รับการยอมรับแล้ว ทีมงานสื่อความหมายได้ส่งต่อให้ทีมงานจิตรกรรม จำนวน 2 ประเภท ได้แก่ 1) แผนที่ท่องเที่ยวในชุมชน และ 2) QR Code สำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อเข้าถึงช่องทางการสื่อสารกับชุมชน เพื่อนำไปวาดภาพลงบนฝาผนัง

ภาพที่ 53 QR Code ถูกนำไปวาดภาพบนฝาผนังวัดแม่ตะมานโดยทีมงานจิตรกรรม

ภาพที่ 54 แผนที่ถูกนำไปวาดภาพบนฝาผนังวัดแม่ตะมานโดยทีมงานจิตกรรม

2.4.3 จัดทัวร์นำร่อง (Pilot Tour) เพื่อทดสอบเส้นทางและทักษะการสื่อความหมาย

ทีมงานสื่อความหมายได้ออกแบบกิจกรรมทัวร์นำร่อง (Pilot Tour) เพื่อให้แกนนำชุมชนได้ฝึกประสบการณ์การกำหนดเส้นทางและออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว รวมถึงการฝึกประสบการณ์นำเที่ยวเพื่อให้ได้ฝึกกระบวนการนำชมและการเล่าเรื่องของนักสื่อความหมายท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

2.4.3.1 ออกแบบเส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

ทีมงานสื่อความหมายได้นัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนและออกแบบเส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวสำหรับทัวร์นำร่อง (Pilot Tour) โดยมีสมาชิกชุมชนที่จะให้บริการทางการท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน

ภาพที่ 55 วางแผนและออกแบบเส้นทางและโปรแกรมท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

[illegible]

ภาพที่ 56 โปรแกรมทัวร์นำร่องสำหรับทดลองนำเที่ยว

2.4.3.2 จัดทัวร์นำร่องเพื่อฝึกทักษะการนำชมและสื่อความหมาย

คณะทำงานได้จัดกิจกรรมทัวร์นำร่อง (Pilot Tour) ซึ่งในแผนโครงการครั้งแรก มีเป้าหมายจะจัด FAM Trip เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง และสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับชุมชนต่อไป แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ คณะทำงานจึงได้ปรับแผนจัดกิจกรรมทัวร์นำร่องเพื่อทดสอบกิจกรรมและบริการ เพื่อสะท้อนกลับให้กับชุมชนว่าควรต้องปรับปรุงเรื่องใดบ้าง

หลังจากประชาสัมพันธ์เชิญผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรม (ซึ่งมีการปรับบางส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในชุมชน เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ไม่สามารถเยี่ยมชมชุมชนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ได้) จึงมีการปรับโปรแกรมทัวร์นำร่อง (ภาพที่ 57) และมีผู้เข้าร่วมทัวร์นำร่องจำนวน 6 คน มีอายุอยู่ในช่วง 17 – 54 ปี เพื่อสามารถสะท้อนความคิดเห็นตามคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป โดยได้ดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมทัวร์นำร่องที่กำหนดไว้ดังนี้

โปรแกรมทัวร์นำร่อง ณ ชุมชนบ้านแม่ตะมาน
ระหว่างวันที่ 3 - 4 เมษายน 2564

เวลา	กิจกรรม
3 เม.ย. 64	
9.00	นัดพบ ณ ลานหน้าวัดแม่ตะมาน
9.30	สักการะพระประธานในวิหาร เรียนรู้วิธีทำสรวยดอก แนะนำประวัติวัดแม่ตะมาน
10.00	เรียนรู้การทำขนมวง และหรือขนมเทียน ณ บ้านไทใหญ่ พร้อมรับประทานอาหารว่าง
11.30	เรียนรู้การทำตุ่ง
12.30	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30	เรียนรู้การเก็บสมุนไพร ทำลูกประคบ
14.30	รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
14.45	นวดตามอภัยาศัย
16.00	ชมทิวเขาเข้าวัด
16.30	ขี่จักรยานไปเยี่ยมชมน้ำออกภูและฝาย แปลงหญ้าหวาน จิบชาหญ้าหวานอบแห้ง แวะชมม้านั่งหวัดดา (ดอกบัวหิว) ตำนานก๊อต
17.15	แวะให้อาหารช้าง ณ ปางช้างแม่แตง
17.45	กลับเข้าที่พักโฮมสเตย์ พร้อมรับประทานอาหารเย็น
18.15	พักผ่อนตามอัธยาศัย เตรียมดอกไม้สำหรับไปวัดตอนเช้า
4 เม.ย. 64	
6.30	เตรียมอาหารและดอกไม้ไปทำบุญ ณ วัดแม่ตะมาน
6.45	เดินทาง去做บุญ ณ วัดแม่ตะมาน
8.30	เดินทางกลับไปยังที่พัก และรับประทานอาหารเช้า
9.30	เรียนรู้การจ่อตองและทำบุรีชีโย
10.30	รับประทานอาหารว่าง
10.45	แวะชมจิตรกรรมฝาผนังและบ่อน้ำร้อน
11.15	เดินทางกลับไปยังที่พัก และเตรียมเก็บสัมภาระ
12.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00	นักท่องเที่ยวให้คำแนะนำแก่ผู้บริการ
13.30	ส่งนักท่องเที่ยวเดินทางกลับ

หมายเหตุ: ควรเตรียมร่ม หรือหมวก และยาประจำตัว

ภาพที่ 57 โปรแกรมทัวร์นำร่องสำหรับทดลองนำเที่ยวฉบับปรับปรุง

ภาพที่ 58 ทักทายนักท่องเที่ยวและพาเดินในชุมชน

ภาพที่ 59 นำชมภาพวาดฝาผนังบริเวณหน้าวัด

ภาพที่ 60 รับฟังประวัติความเป็นมาหมู่บ้าน และประวัติวัดแม่ตะมาน

ภาพที่ 61 ทำสรวยดอกเพื่อสักการะพระพุทธรูปในวัดแม่ตะมาน

ภาพที่ 62 เรียนรู้วิธีการทำตุ่ง

ภาพที่ 63 เยี่ยมชมร้านค้าชาวไทใหญ่

ภาพที่ 64 สอนทำขนมไทใหญ่ (ขนมวง)

ภาพที่ 65 เยี่ยมชมบ่อน้ำร้อนของหมู่บ้านแม่ตะมาน

ภาพที่ 66 เรียนรู้การทำลูกประคบสมุนไพรแห้ง

ภาพที่ 67 ใช้บริการนวดและนวดประคบ

ภาพที่ 68 พักผ่อนริมน้ำตามอัยยาศัยก่อนเข้าที่พัก

ภาพที่ 69 เข้าที่พักและอาหารแบบท้องถิ่น

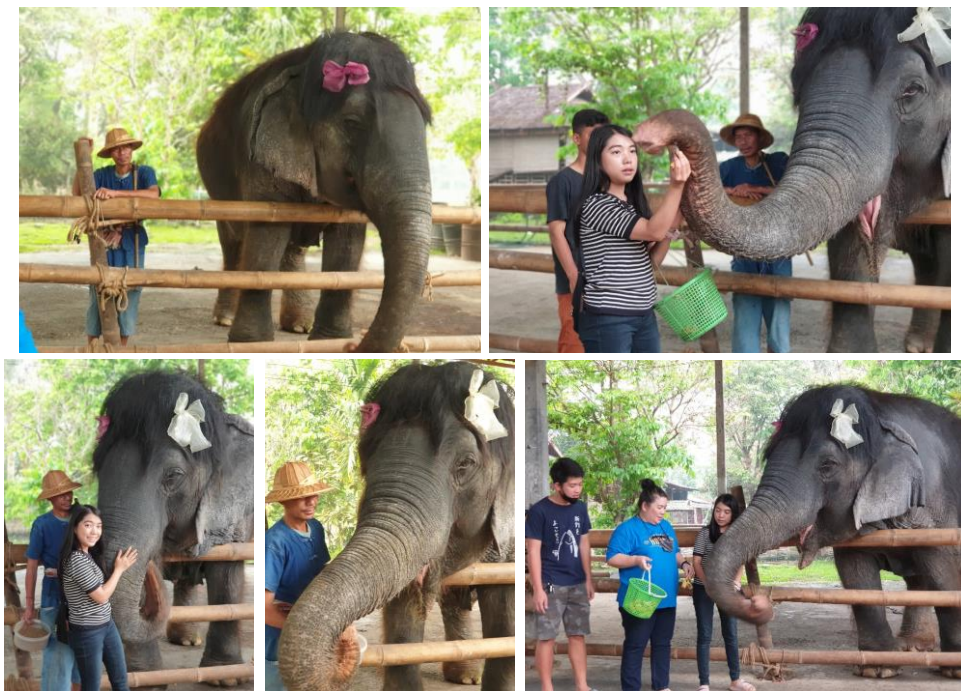
ภาพที่ 70 ชีจักรยานยามเช้าเยี่ยมชมแหล่งน้ำของชุมชน (น้ำออกรู)

ภาพที่ 71 เยี่ยมชมสวนกล้วยหวานและชิมชากล้วยหวาน

ภาพที่ 72 เยี่ยมชมม้านั่งเทวดา (ธรณีสัญลักษณ์) จากก๊อต (แหล่งน้ำสำคัญของชุมชน)

ภาพที่ 73 เยี่ยมชมคุณยายบุญมา (ช้าง) อายุกว่า 70 ปี

ภาพที่ 74 เรียนรู้วิธีจ่อดองแบบโบราณ

ภาพที่ 75 ทานอาหารท้องถิ่นจากวัดอุทัยหลังบ้าน (ปลอดสาร)

2.5 ถอดบทเรียนร่วมกันระหว่างชุมชน นักศึกษา นักวิชาการ เพื่อสรุปผลและกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อๆมา

หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม คณะผู้จัดทำโครงการได้นัดประชุมเพื่อถอดบทเรียนจากกระบวนการเรียนรู้แบบ Project Based Learning (ภาพที่ 76) โดยมีคณาจารย์และตัวแทนชุมชนเข้าร่วม

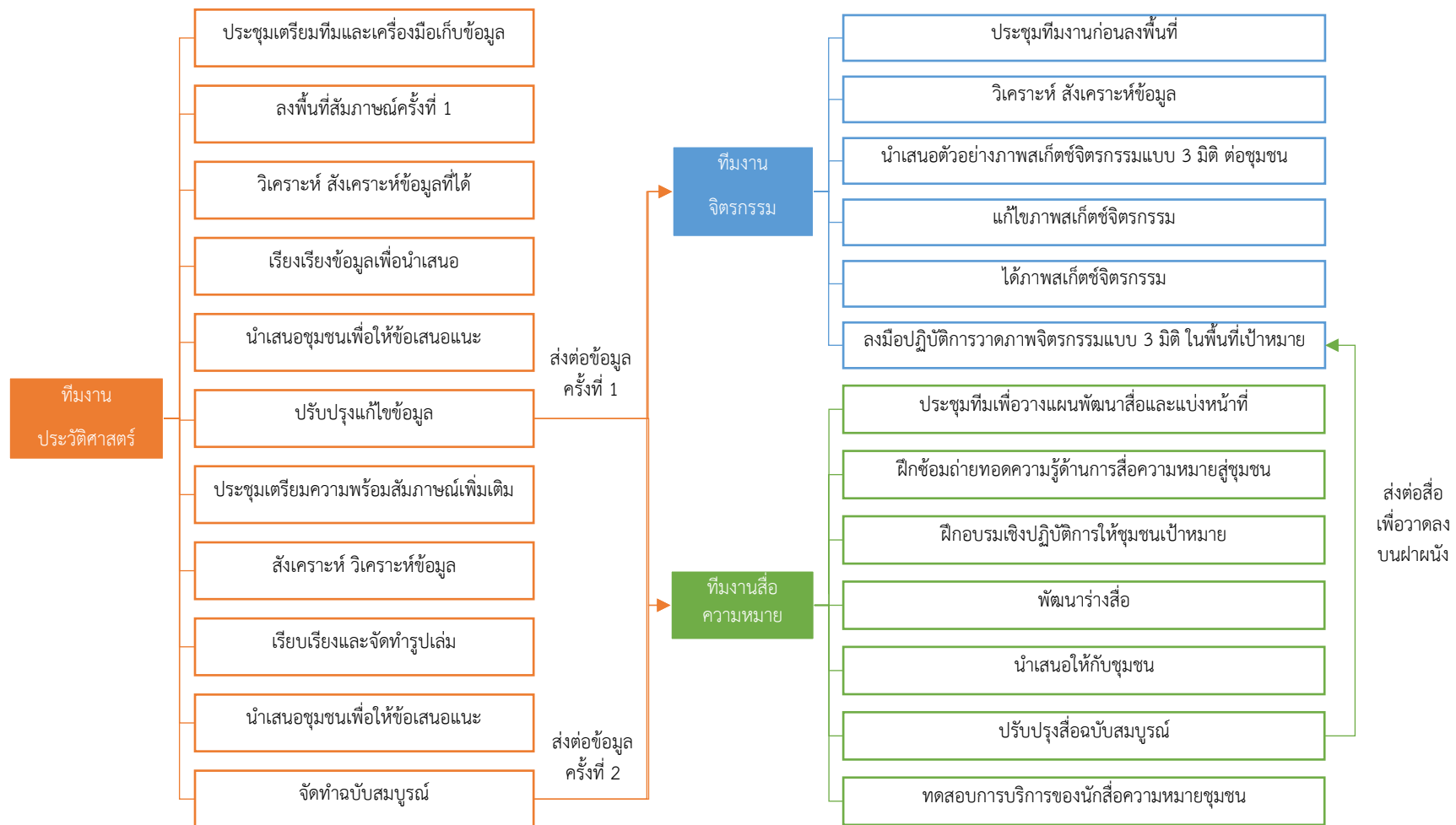
ภาพที่ 76 ทีมงานถอดบทเรียนในทีมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ซึ่งการถอดบทเรียนมีข้อคำถามนำเพื่อการถอดบทเรียนดังนี้

- 1) ขั้นตอนการทำงานของนักศึกษา มีขั้นตอนอย่างไร ในแต่ละขั้นตอน นักศึกษาพบปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรบ้าง และนักศึกษาแก้ไขปัญหายังไง
 - 2) จากการเข้าร่วมโครงการนี้ นักศึกษาได้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ หรือความรู้สึกละเอียดอย่างไรบ้าง และคิดว่าสิ่งเหล่านั้นจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง
 - 3) ข้อเสนอแนะสำหรับทีมประจำรายวิชา และอาจารย์ทีมอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อการออกแบบกิจกรรมการสอนในรูปแบบนี้ที่ดีมากขึ้น สำหรับครั้งถัดไป
- ผลการถอดบทเรียนสามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.5.1 ขั้นตอนการทำงาน ปัญหาที่พบ และการแก้ไขปัญหานักศึกษา

ผลการถอดบทเรียนด้านกระบวนการทำงานสามารถสรุปกระบวนการเชื่อมโยงการทำงานดังแสดงในภาพที่ 77

ภาพที่ 77 ทีมงานถอดบทเรียนในทีมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนด้านปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหาสามารถสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหา

ปัญหา	แนวทางแก้ไข
ทีมงานประวัติศาสตร์	
1) ด้านการใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสาร ทำให้บางครั้งคุยกันไม่เข้าใจ	1) ใช้ภาพช่วยเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร
2) การเก็บรวบรวมข้อมูลในการลงพื้นที่แต่ละครั้ง ไม่ครบถ้วน	2) วางแผน ประสานงาน และลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพิ่มเติม
3) ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูล	3) ให้ชุมชนแนะนำผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม
ทีมงานจิตรกรรม	
1) ความใหญ่ของผนังวาดภาพทำให้มีความยากในการร่างภาพลงบนผนัง	1) ปรีกษาอาจารย์เรื่องเทคนิคการขยายภาพเพื่อลอกลายภาพแบบร่างลงบนฝาผนังก่อนวาดจริง เพื่อให้ได้สเกลภาพที่สมจริง
2) การฉายภาพด้วยโปรเจคเตอร์ไม่มีความคมชัด ทำให้ภาพไม่ชัดเจน	2) ให้สมาชิกในทีมที่มีความถนัดรวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาปรับแก้ไขภาพร่างให้
3) อุปกรณ์ผนังร้านไม่ได้มาตรฐาน (ไม่แข็งแรง)	3) ขอความอนุเคราะห์ผู้นำชุมชนช่วยระดมกำลังคนในชุมชนเสริมให้เพื่อความปลอดภัย
4) สภาพอากาศช่วงกลางวันร้อนจัด	4) ทำงานในช่วงเวลาบ่ายแก่ๆ ถึงกลางคืนแทน
5) แสงสว่างตอนกลางคืนไม่เพียงพอ	5) ขอความอนุเคราะห์ผู้นำชุมชนช่วยเสริมหลอดไฟให้
6) แผลงรบกวนการทำงานในช่วงเวลากลางคืน	6) ปิดไฟสักระยะเป็นระยะๆ
ทีมงานสื่อความหมาย	
1) การทำงานเป็นทีมแบบแบ่งเนื่อหากันทำให้เกิดความล่าช้า	1) กำหนดระยะเวลาในการทำงานเป็นรอบๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของทีมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในทีม
2) ขาดความมั่นใจในการนำเสนอในที่สาธารณะ เนื่องจากไม่มีประสบการณ์	2) ฝึกพูดกับเพื่อนในทีมให้บ่อยขึ้น เพื่อความคล่องและมั่นใจมากขึ้น
3) ตารางเรียนไม่ตรงกัน ทำให้การนัดหมายประชุมค่อนข้างยาก	3) นัดหมายกันทำงานนอกเวลาเรียนในช่วงค่ำ
4) การจัดทำสื่อ เช่น QR Code มีความละเอียดมากเกินไป ทำให้ทีมจิตรกรรมวาดไม่ได้	4) ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาแนวทางการปรับสื่อจาก Software ที่ใช้
5) การออกแบบคู่มือนักสื่อความหมาย เมื่อผลิตฉบับจริงไม่สามารถอ่านได้เนื่องจากตัวหนังสือและพื้นหลังมืดเกินไป	5) ขอคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาเรื่องเทคนิคการใช้สีในการผลิตสื่อประเภทสิ่งพิมพ์

2.5.2 ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

จากการถอดบทเรียนแต่ละทีมได้ช่วยกันสรุปความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับดังนี้

2.5.2.1 ความรู้ที่ได้รับ

- 1) ประวัติศาสตร์ของหมู่บ้าน

- 2) วิถีชีวิตของคนในชุมชน
- 3) กระบวนการทำงานจริงในพื้นที่ชุมชน

2.5.2.2 ทักษะที่ได้รับ

- 1) การเก็บรวบรวม ทบทวน และตรวจสอบข้อมูล
- 2) การวางแผนการทำงาน การทำงานเป็นทีม และการทำงานร่วมกับชุมชน
- 3) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
- 4) เทคนิคการใช้สารสนเทศในการนำเสนองาน และความกล้าแสดงออก
- 5) การเขียนงานและการออกแบบสื่อ
- 6) การเขียนภาพ 3D
- 7) ความอดทนในการทำงาน และการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 8) ความตรงต่อเวลา จิตอาสา และความรับผิดชอบต่อสังคม

2.5.2.3 การประยุกต์ใช้

สามารถนำวิธีการทำงานไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

2.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับทีมอาจารย์ เพื่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

จากการถอดบทเรียนแต่ละทีมได้ช่วยกันสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

- 1) การปฏิบัติจริงทำให้สามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากในห้องเรียนมาทดลองปฏิบัติจริง เป็นสิ่งที่ดีทำให้ได้เรียนรู้ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น เกิดประสบการณ์ในสถานการณ์จริง
- 2) อยากให้รายวิชาอื่นๆ มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Project Based Learning โดยใช้พื้นที่ชุมชนเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติจริง
- 3) อยากให้เพิ่มจำนวนนักศึกษาในทีมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากภาระงานเรียนค่อนข้างมาก แต่การทำกิจกรรมต้องใช้เวลาลงพื้นที่จำนวนหลายครั้ง ทำให้เวลาไม่เพียงพอในการทำงานจริงในชุมชนเพราะชิ้นงานค่อนข้างมีรายละเอียดเนื้อหา

2.6 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของโครงการ

ผลการดำเนินงานของโครงการสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดการดำเนินงาน ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1) ฐานข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	อย่างน้อย 4 ด้าน	ได้ฐานข้อมูล 4 ด้าน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
2) ภาพวาดฝาผนังแสดงเรื่องราวในชุมชน	อย่างน้อย 4 เรื่องราว	ภาพวาดในฝาผนังได้รวบรวมข้อมูลชุมชนไว้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3) นักสื่อความหมายที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาพวาดฝาผนังแสดงในชุมชน	นักสื่อความหมายอย่างน้อย 10 คน	จากการพัฒนานักสื่อความหมายมีผู้เข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 10 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน ครูโรงเรียนแม่ตะมานจำนวน 1 คน เป็นแกนนำชุมชน จำนวน 5 คน

3. ผลการเรียนรู้ตาม Learning Outcome

3.1 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามเกณฑ์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

จากเกณฑ์การวัดผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในแต่ละรายวิชาสามารถสรุปผลการเรียนจำแนกตามรายวิชาและรายบุคคลดังนี้ (ตารางที่ 10 – 12)

ตารางที่ 10 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา พท330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม	6109101305 นายกัณฑ์ภัทร วิภคจิราพันธ์	6109101370 นายศักดิ์ดา ก่ออินทร์	6109101385 นายอนุวัฒน์ มูราชวงษ์	6109101349 น.ส.พัชราภรณ์ อรุณเกษร
ด้านความรู้ (เล่มรายงาน)	20	17	17	17	17
1) เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน	10	8	8	8	8
2) ใช้ภาษาเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม	5	4	4	4	4
3) รูปเล่มรายงานถูกต้อง	3	3	3	3	3
4) มีการอ้างอิงข้อมูลที่ถูกต้อง ตามหลัก	2	2	2	2	2
ด้านทักษะ (เล่มรายงาน/การนำเสนอ)	10	8	8	8	7
1) มีการนำเอากระบวนการทางประวัติศาสตร์มา ใช้ในการทำงาน	4	4	4	4	4
2) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอ งาน	2	1	1	2	1
3) มีการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง เรียงลำดับ ก่อนหลัง	2	1	2	1	1
4) มีการนำเสนอข้อมูลอย่างมีความคิดสร้างสรรค์	2	2	1	1	1
ด้านจิตพิสัย (กระบวนการทำงาน/ลงพื้นที่)	10	8	8	8	9
1) ทำงานเสร็จตรงตามเวลา	4	3	3	3	3
2) มีส่วนร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	3	2	2	2	3
3) ความรับผิดชอบในการทำงาน	3	3	3	3	3
รวมทั้งสิ้น	40	33	33	33	33

ตารางที่ 11 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา BFAVA160 จิตรกรรมสร้างสรรค์

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม	61544101005-0 นายพิทักษ์ ศิลป์ เชียงคำ	61544101006-8 น.ส.พิมพ์สยาม พรหมพิทักษ์	61544101008-4 นายวรยุทธ สุนันดา	61544101019-1 นายวัชร รกไพร	61544101032-4 นายศุภกฤช บำรุงวัด
ด้านการวางแผนงานสร้างสรรค์	20	20	20	20	20	20
มีเอกสารประกอบแนวความคิด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขอบเขตระยะเวลาทำงานชัดเจน ตามกรอบกระบวนการสร้างสรรค์	20	20	20	20	20	20
ด้านเนื้อหาของผลงานสร้างสรรค์	20	20	20	20	20	20
มีเอกสารประกอบแนวความคิดและผลงานมีความ เชื่อมโยงสร้างความเข้าใจได้ง่าย	20	20	20	20	20	20
ด้านความสำเร็จของชิ้นงานศิลปกรรม (จิตรกรรมสร้างสรรค์)	20	20	20	20	20	20
สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ครอบคลุมตาม หลักการทางทัศนธาตุ ประกอบกันได้อย่าง	20	20	20	20	20	20

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม	61544101005-0 นายพิทักษ์ศิลป์ เชียงคำ	61544101006-8 น.ส.พิมพ์สยามพรหมพิทักษ์	61544101008-4 นายวรยุทธสุนันดา	61544101019-1 นายวัชรกรไพร	61544101032-4 นายศุภกฤชบำรุงวัด
สวยงามสมบูรณ์ และสร้างผลงานได้สำเร็จตรงตามเวลาที่กำหนดได้100%						
ด้านการสรุปผลงาน	20	20	20	20	20	20
สรุปผลงานและการสร้างกระบวนการความรู้เป็นรูปเล่มเอกสารการวิเคราะห์และประมวลผลงานสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์ได้สมบูรณ์และสำเร็จ 100%	20	20	20	20	20	20
รวมทั้งสิ้น	80	80	80	80	80	80

ตารางที่ 12 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชา พท460 การสื่อความหมายธรรมชาติและวัฒนธรรม

เกณฑ์การวัดผล	คะแนนเต็ม	6109101335 น.ส.นริศรา คงเพชรศักดิ์	6109101340 น.ส.นุสบา มะหะหมัด	6109101375 น.ส.สโรชา หาญผจญกิจ	6109101379 น.ส.สุทธิดา ปัญญา
ด้านทักษะทางปัญญา	25	24	24	23	23
1) ระบบความคิดในการวางแผนชิ้นงานได้ชัดเจนและสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ/มีความเป็นไปได้	5	5	5	5	5
2) องค์ประกอบสำคัญของการวางแผนชิ้นงานครบถ้วน	5	5	5	5	5
3) ทักษะในการนำเสนอผลงาน/ความน่าเชื่อถือ/ความมั่นใจ ต่อชุมชนเป้าหมาย	5	5	5	4	4
4) ทักษะการตอบคำถาม/การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	5	5	5	5	5
5) ทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผลิตชิ้นงานสู่ผู้ใช้ประโยชน์ในชุมชนเป้าหมาย	5	4	4	4	4
ด้านทักษะการคำนวณและการใช้เทคโนโลยี	15	13	11	13	14
1) ความเหมาะสมของสื่อที่ออกแบบให้กับชุมชนเป้าหมาย	5	5	3	5	5
2) ความสามารถในการผลิตสื่อตามแผนที่ออกแบบไว้ให้กับชุมชนเป้าหมาย	5	4	4	4	5
3) ความสามารถในการวางแผน/จัดทำงบประมาณชิ้นงานสื่อความหมาย	5	4	4	4	4
ด้านความรับผิดชอบและความเสียสละ	10	10	10	10	10
1) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมายในกลุ่ม	5	5	5	5	5
2) มีความเสียสละ	5	5	5	5	5
รวมทั้งสิ้น	50	47	45	46	47

3.2 ผลการเรียนรู้ตาม Learning Outcome

ผลการเรียนรู้ตาม Learning Outcome ที่ตั้งไว้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการต่อนักศึกษา

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
ผลผลิต (Output) :	■ เรียนรู้ข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ■ เรียนรู้วิธีการวางแผนและออกแบบงานสถาปัตยกรรม ■ เรียนรู้วิธีการวางแผนและออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว ■ เรียนรู้วิธีการวางแผนระบบสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว	บรรลุผล
ผลลัพธ์ (Outcome) :	■ ได้ความรู้และประสบการณ์ตรงในการร่วมทำงานด้านการสำรวจ วางแผน ออกแบบ และลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่	บรรลุผล
Learning Outcome :	■ สามารถวางแผน ออกแบบและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้ ■ เกิดการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีมและแบบมีส่วนร่วมกับเจ้าของพื้นที่	บรรลุผล
ผลกระทบ (Impact) :	■ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ ไปต่อยอดงานพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม	บรรลุผล

4. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนสามารถสรุปตามตัวชี้วัดได้ดังนี้ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการต่อชุมชน

ตัวชี้วัด	ต่อชุมชน	ผลการดำเนินงาน
ผลผลิต (Output) :	■ ฐานข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ■ ภาพวาดฝาผนังแสดงเรื่องราวในชุมชน ■ นักสื่อความหมายในเส้นทางท่องเที่ยว	บรรลุผล
ผลลัพธ์ (Outcome) :	■ ได้ความรู้และทักษะการปฏิบัติจากนักวิชาการทั้งในด้าน งานสถาปัตยกรรมและด้านการท่องเที่ยว	บรรลุผล
Learning Outcome :	■ รู้และเข้าใจด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยว ■ บุคลากรในชุมชนสามารถเป็นนักสื่อความหมายได้	บรรลุผล
ผลกระทบ (Impact) :	■ รวบรวมและขยายผลการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นผ่าน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ■ สร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่และสร้างโอกาสในการหา รายได้เสริมจากการท่องเที่ยวได้	บรรลุผล

5. รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ

การใช้จ่ายงบประมาณสามารถสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ลำดับที่	รายการงบประมาณ/กิจกรรม	อัตรา		เป้าหมายที่ดำเนินการ		ระยะเวลา		จำนวนครั้ง		รวมทั้งสิ้น
		เงิน	บาท	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	สัปดาห์	จำนวน	หน่วยนับ	(บาท)
	กิจกรรมที่ 1 ถ่ายทอดความรู้ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่นที่เป้าหมาย (ครั้งที่ 1)									4,760
1	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,720
2	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,040
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 13 รวมเป็น 17 คน)									
	กิจกรรมที่ 2 จัดเวทีประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมายและวางแผนการทำงานร่วมกัน รวมถึงสำรวจพื้นที่ที่จะพัฒนา									11,180
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	2	คัน	1	วัน	1	ครั้ง	5,000
2	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	37	คน	1	วัน	1	ครั้ง	2,960
3	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	37	คน	1	วัน	1	ครั้ง	2,220
4	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	1	วัน	1	ครั้ง	1,000
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 13 ชุมชน 20 คน รวมเป็น 37 คน)									
	กิจกรรมที่ 3 ศึกษา รวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม และวางแผนและออกแบบการพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม									22,020
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	3	วัน	1	ครั้ง	7,500
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	6	คน	2	วัน	1	ครั้ง	4,800
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	3,840
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	2,880
5	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	3	วัน	1	ครั้ง	3,000

ลำดับที่	รายการงบประมาณ/กิจกรรม	อัตรา		เป้าหมายที่ดำเนินการ		ระยะเวลา		จำนวนครั้ง		รวมทั้งสิ้น
		เงิน	บาท	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	สัปดาห์	จำนวน	หน่วยนับ	(บาท)
	(คณาจารย์ 2 นักศึกษา 4 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 16 คน)									
	กิจกรรมที่ 3 ศึกษา รวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม และวางแผนและออกแบบการพัฒนาถนนสายวัฒนธรรม									22,020
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	3	วัน	1	ครั้ง	7,500
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	6	คน	2	วัน	1	ครั้ง	4,800
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	3,840
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	2,880
5	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	3	วัน	1	ครั้ง	3,000
	(คณาจารย์ 2 นักศึกษา 4 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 16 คน)									
	กิจกรรมที่ 1 ถ่ายทอดความรู้ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่นที่เป้าหมาย (ครั้งที่ 2)									4,760
1	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,720
2	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,040
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 13 รวมเป็น 17 คน)									
	กิจกรรมที่ 4 เสนอแบบการพัฒนาถนนสายวัฒนธรรมสมาชิกในชุมชนร่วมพิจารณา									7,420
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	1	วัน	1	ครั้ง	2,500
2	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	28	คน	1	วัน	1	ครั้ง	2,240
3	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	28	คน	1	วัน	1	ครั้ง	1,680
4	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	1	วัน	1	ครั้ง	1,000
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 9 ชุมชน 15 คน รวมเป็น 28 คน)									

ลำดับที่	รายการงบประมาณ/กิจกรรม	อัตรา		เป้าหมายที่ดำเนินการ		ระยะเวลา		จำนวนครั้ง		รวมทั้งสิ้น
		เงิน	บาท	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	สัปดาห์	จำนวน	หน่วยนับ	(บาท)
	กิจกรรมที่ 1 ถ่ายทอดความรู้ด้านการวางแผนงานพัฒนาท้องถิ่นที่เป้าหมาย (ครั้งที่ 3)									4,760
1	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,720
2	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	17	คน	2	วัน	1	ครั้ง	2,040
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 13 รวมเป็น 17 คน)									
	กิจกรรมที่ 6 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนักร้องความหมายในชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด									22,020
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	3	วัน	1	ครั้ง	7,500
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	6	คน	2	วัน	1	ครั้ง	4,800
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	3,840
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	2,880
5	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	3	วัน	1	ครั้ง	3,000
	(คณาจารย์ 2 นักศึกษา 4 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 16 คน)									
	กิจกรรมที่ 6 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนักร้องความหมายในชุมชนตามเส้นทางที่กำหนด									22,020
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	3	วัน	1	ครั้ง	7,500
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	6	คน	2	วัน	1	ครั้ง	4,800
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	3,840
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	16	คน	3	วัน	1	ครั้ง	2,880
5	ค่าเช่าสถานที่	1,000	บาท	1	วัน	3	วัน	1	ครั้ง	3,000
	(คณาจารย์ 2 นักศึกษา 4 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 16 คน)									
	กิจกรรมที่ 5 พัฒนาถนนสายวัฒนธรรมในชุมชนตามแบบที่กำหนดไว้									88,240
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	2	คัน	4	วัน	1	ครั้ง	20,000

ลำดับที่	รายการงบประมาณ/กิจกรรม	อัตรา		เป้าหมายที่ดำเนินการ		ระยะเวลา		จำนวนครั้ง		รวมทั้งสิ้น
		เงิน	บาท	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	สัปดาห์	จำนวน	หน่วยนับ	(บาท)
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	13	คน	3	วัน	1	ครั้ง	15,600
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	19	คน	4	วัน	1	ครั้ง	6,080
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	19	คน	4	วัน	1	ครั้ง	4,560
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 9 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 23 คน)									
6	วัสดุสำหรับพื้นที่ภาพ เช่น อุปกรณ์ และสี									42,000
	กิจกรรมที่ 5 พัฒนากิจกรรมสวดมนต์ธรรมในชุมชนตามแบบที่กำหนดไว้									46,240
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	2	คัน	4	วัน	1	ครั้ง	20,000
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	13	คน	3	วัน	1	ครั้ง	15,600
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	19	คน	4	วัน	1	ครั้ง	6,080
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	19	คน	4	วัน	1	ครั้ง	4,560
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 9 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 23 คน)									
	กิจกรรมที่ 5 พัฒนากิจกรรมสวดมนต์ธรรมในชุมชนตามแบบที่กำหนดไว้									24,480
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	1	คัน	4	วัน	1	ครั้ง	10,000
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	6	คน	3	วัน	1	ครั้ง	7,200
3	ค่าอาหารกลางวัน	80	บาท	13	คน	4	วัน	1	ครั้ง	4,160
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	13	คน	4	วัน	1	ครั้ง	3,120
	(คณาจารย์ 4 นักศึกษา 9 ชุมชน 10 คน รวมเป็น 23 คน)									
	กิจกรรมที่ 7 ทวีรนาร่องเพื่อทดสอบเส้นทางและทักษะการสื่อสาร ความหมาย (นักท่องเที่ยวอาสาสมัคร) และถอดบทเรียนร่วมกับชุมชน									20,080
	ทวีรนาร่อง (2 วัน)									
1	ค่าจ้างเหมารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง	2,500	บาท	2	คัน	2	วัน	1	ครั้ง	10,000
2	ค่าเช่าที่พัก	400	บาท	12	คน	1	วัน	1	ครั้ง	4,800
3	ค่าอาหาร (2 มื้อ)	160	บาท	12	คน	2	วัน	1	ครั้ง	3,840

ลำดับที่	รายการงบประมาณ/กิจกรรม	อัตรา		เป้าหมายที่ดำเนินการ		ระยะเวลา		จำนวนครั้ง		รวมทั้งสิ้น
		เงิน	บาท	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	สัปดาห์	จำนวน	หน่วยนับ	(บาท)
4	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (2 มื้อ)	60	บาท	12	คน	2	วัน	1	ครั้ง	1,440
	(คณาจารย์ 2 นักศึกษา 4 นักท่องเที่ยวอาสา 6 คน รวมเป็น 12 คน)									
งบประมาณรวม										300,000

6. ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมีดังนี้

- 1) ระยะเวลาในการทำงานก่อนเปิดภาคเรียนค่อนข้างสั้น ทำให้การวางแผนของทีมอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบกับวันเปิดภาคเรียนไม่พร้อมกันเมื่อมีทีมทำงานต่างมหาวิทยาลัย ทำให้บางทีมต้องเร่งดำเนินงาน
- 2) การเดินทางเข้าไปทำงานในพื้นที่ชุมชนเมื่อใช้รถตู้ ทำให้มีปัญหาในการแบ่งทีมทำงานก่อน-หลัง ซึ่งบางครั้งต้องส่งบางทีมที่จำเป็นเข้าพื้นที่ไปก่อน จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการทำงาน
- 3) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการลงพื้นที่ทำงาน
- 4) สัดส่วนการจ่ายเงินงวดประมาณไม่สอดคล้องกับกิจกรรมดำเนินงานจริง ทำให้มีอุปสรรคในการทำงานแบบหลายทีมทำงาน

7. ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารโครงการ

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารโครงการมีดังนี้

- 1) หากเพิ่มระยะเวลาโครงการเพื่อให้ครอบคลุมช่วงเวลาก่อนเปิดภาคเรียน และหลังปิดภาคเรียน จะช่วยให้คณะทำงานสามารถวางแผนงานได้ยืดหยุ่นและครอบคลุมมากขึ้น จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน
- 2) สัดส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณในงวดแรกไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมจริงตามแผน ดังนั้น ควรมีการพิจารณาจัดสัดส่วนการจ่ายเงินงวดให้สอดคล้องกับกิจกรรมดำเนินงานจริง เช่น การจ่ายเงินงวดสุดท้าย (ร้อยละ 50) เมื่อส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดต้องดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ในขณะที่งบประมาณร้อยละ 50 ยังไม่ได้เบิกจ่าย เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการขอเบิกจ่ายภายในมหาวิทยาลัยด้วย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว
- 3) หากสามารถกำหนดแบบฟอร์มการรายงานความก้าวหน้า และรายงานฉบับสมบูรณ์ได้ จะทำให้คณะทำงานทราบถึงแนวทางการอธิบายกระบวนการทำงาน และสรุปงานโครงการของตนเองได้ครอบคลุมความต้องการของผู้ให้ทุนมากยิ่งขึ้น

[illegible]

<http://www.regal.com/etna/and.com/node/797>

အမှတ် ၆၂

2.จากกรณีฟ้อง การใส่ร้ายจนชวาทะเทืองยังเขียนว่าความผิดที่ผิดกฎหมาย และวิ
ญญาน "บ๊วย" จะถูกฟ้องในข้อหา โทษสถานกักกัน" ทว่า จึงใส่ร้ายไว้ให้กลืนกับสื่อ บ้างก็ว่า เป็นสัญญาณ
ของชนเผ่า"

ภาพที่ 5 จากระบบเสียงที่อาศัยอยู่ในหู น้ำในหู คมมา

จากกรณีที่เป็นที่จับตามองมาโดยนั้กับเมื่อไม่นานมานี้ ได้เข้ามาเพื่อประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับ
คู่มือฉบับใหม่ ที่ได้นำมาแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อครั้งก่อนที่เข้าขอรับก่อนหน้า ปัจจุบันชุดนโยบาย
ใหม่จะมานำเข้าแบบฉบับใหม่เพื่อขอรับก่อนจะนำออกดำเนินการต่อไปได้โดย

[illegible]

Visit <http://www.cocasia.com/tyasa>

ภาพที่ 7 สไลด์ที่ ๒๒

Visit <http://foreverroya.com/jed-the-lano-cow/>

ภาคที่ ๖ ขนานใจเรา

[illegible]

filmmaker <https://foodtruckid.net/detail>

ภาคที่ 9 ขุนนางในราชสำนัก และชีวิตในราชสำนักของเจ้าฟ้าชาย

[illegible]

56. <https://chiangmaidailynews.com/culture/1378/>

ភាគី 10 ឡ

ส่วนที่ 3 วิถีชีวิต อาชีพ

3.1. វិធីសាស្ត្រ

[illegible][illegible]

ภาคผนวก ข สไลด์ประกอบการจัดเวทีประชุมสร้างความเข้าใจกลุ่มเป้าหมาย

แนะนำโครงการ

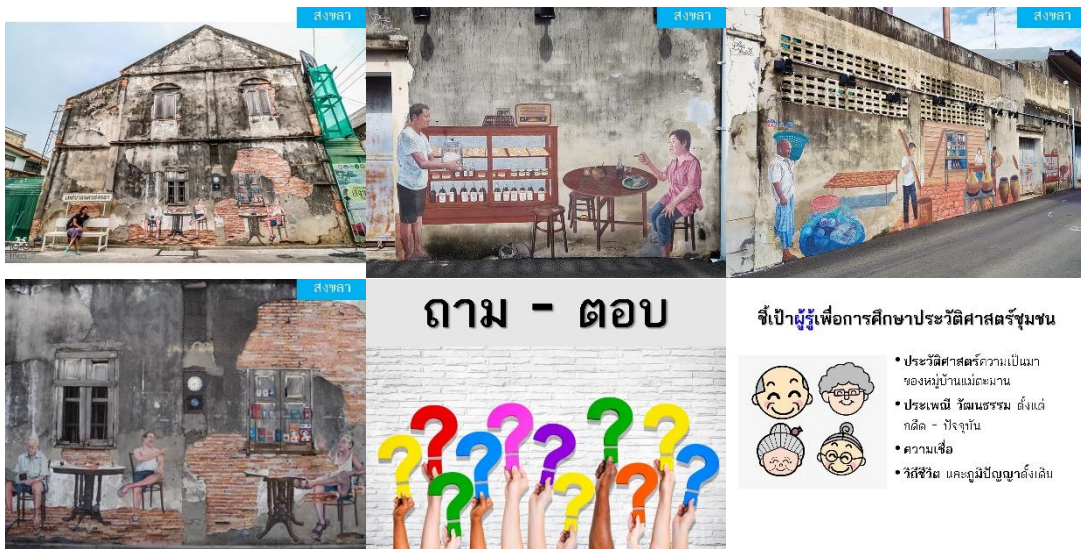

ตัวอย่างผลงานล่าสุดของทีมงาน

ตัวอย่างจากสถานที่อื่นๆ ในประเทศไทย

ภาคผนวก ค คู่มือการเล่าเรื่องสำหรับชุมชน

คู่มือนักสื่อความหมาย

ชุมชนบ้านแม่ตะมาน อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

“ชุมชนของเรา ถ้าเราไม่รู้ แล้วใครจะรู้”
ฉบับชุมชน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. วัฒนธรรม	1
- จอโบตอง	2
- วิถีชีวิต	3
- อาชีพ	4
- การแต่งกาย	5
- อาหาร	6
- ภาษา	7
- บ้านเรือน	8
- การละเล่น	10
- วัดบ้านแม่ตะมาน	12
- พระธาตุม่อนจอมธรรมชาติ	13
2. จิตรกรรมฝาผนัง	
- ภาพจิตรกรรมฝาผนัง	14
3. ประเพณีหมู่บ้าน	
- ประเพณีหมู่บ้าน	15
- นักศึกษาอพยพ	16
- พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล	17
อดุลยเดชฯ เสด็จเยือนหมู่บ้านแม่ตะมาน	
4. อดีตสู่ปัจจุบัน	18
- ประเพณี	19
- ความเชื่อ	22
- วิถีอาชีพ	25
- เกษตรกร	
- แปลงหญ้าหวาน	26

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
5. ทรัพยากรธรรมชาติ	
- ทรัพยากรธรรมชาติ	27
- ทรัพยากรแหล่งน้ำ	31
- ป่าอนุรักษ์ธรรมชาติ	32
- ทรัพยากรพืชและสมุนไพร	33
6. ดอยหนอก	44
7. กัด	45
8. ม้านั่งเตวดา	46
9. แผนที่ท่องเที่ยวชุมชน	47
- ปฏิทินท่องเที่ยว	48
10. คณะทำงานด้านการท่องเที่ยว	
- คณะทำงานด้านการท่องเที่ยว	49
11. โปรแกรมท่องเที่ยว	
- อัตราค่าบริการ	50
12. กฎระเบียบของผู้นำเที่ยว	
- กฎระเบียบของผู้นำเที่ยว	52
13. เบอร์ดัตตที่สำคัญ	53
- เบอร์ดัตตที่สำคัญ	54
ภาคผนวก	55

วัฒนธรรม

วัฒนธรรม คืออะไร ?

- วัฒนธรรมคือ สิ่งที่ทำกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และทำกันในทุกๆ ปี
- วัฒนธรรมในภูมิภาคต่างๆ อาจได้รับอิทธิพล จากการติดต่อกับภูมิภาคอื่น เช่น การเป็นอาณานิคม การค้าขาย การย้ายถิ่นฐาน

วิถีชีวิต

- การทำจ่อตอง ก็ถือเป็นวิถีชีวิตที่สำคัญ และคนในชุมชนทำกันมาตลอด

ภาพจำลองวิถีชีวิตในอดีตของชุมชนแม่ตะมาน

การทำจ่อตอง

การทำเหลมยิงปลา

การทำบุหรี่ยี่โย

จ่อตอง

- ในอดีตไม่มีบุหรี่ยี่โยเหมือนในปัจจุบัน ชาวบ้านจึงทำบุหรี่ยี่โยขึ้น โดยใช้ใบตองเป็นวัตถุดิบหลักในการทำบุหรี่ยี่โย ด้านในจะบรรจุ ยาเส้นและเปลือกมะขามบด
- วิธีการทำ นำใบตองอ่อนมาวางบนหินร้อน แล้วนำถุงทรายมาทับอีกชั้น ให้ใบตองกรอบ จากนั้นนำมาผึ่งให้เย็น แล้วนำใบตองมาตัดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม เพื่อสะดวกต่อการห่อ
- เป็นวิถีชีวิตที่ทำสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

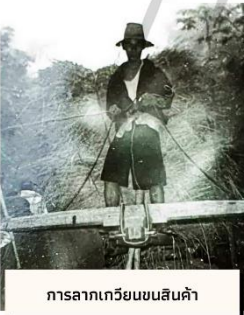

สวิง แซะ

วิถีชีวิต

- วิถีชีวิตของคนในชุมชนแม่ตะมาน ทำอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่อดีต ชาวบ้านอยู่อย่างพอเพียง ทำไร่ ทำนา ทำสวน ลำสัตว์ เป็นต้น
- คนในชุมชนนิยมล่าสัตว์ โดยเฉพาะการจับปลา เพราะในชุมชนมีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์ยังสมบูรณ์มากเท่าไร สัตว์น้ำก็เยอะตามไปด้วย เพราะฉะนั้นจึงมีอุปกรณ์จับปลาที่เกิดจากภูมิปัญญาเกิดขึ้น
- ชื่อ ซัดักปลา**
ลักษณะ : ไม่สานเป็นรูปกรวย ปากไซจะบาน มีหลายลักษณะ
ประโยชน์ : เหมาะสำหรับจับปลาชนิดเล็กๆ เฉพาะแหล่งน้ำตื้น
- ชื่อ แซะหาปลา**
ลักษณะ : ทำจากไม้ไผ่ นำมาสานท่างันทำให้เกิดรูขนาดเล็ก เพื่อให้ปลาหลุดออกไปได้ง่าย มีลักษณะปากกรวยสามเหลี่ยม
ประโยชน์ : ใช้ซ่อนล่อสัตว์น้ำตัวเล็ก ตามหนองน้ำ ท้องนา ลำดูลำเหมือง ที่ไม่สามารถใช้เครื่องมือขนาดใหญ่จับได้
- ชื่อ เหล็มยิงปลา**
ลักษณะ : มีหลายรูปแบบ เป็นเหล็กแหลมสามง่าม โดยใช้หนังกระดิกเป็นตัวเพิ่มแรงในการยิง ให้เหล็กพุ่งไปโดนปลา
ประโยชน์ : มักใช้ในการจับปลาตัวใหญ่ที่อาศัยในน้ำลึก

อาชีพ

- ในอดีตชาวบ้าน มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น การปลูกผัก ทำไร่ ทำนา ทำสวน เก็บของป่า เนื่องจากป่าในชุมชนแม่ตะมานเป็นป่าดั้งเดิมที่สมบูรณ์เป็นอย่างมาก
- การเดินทางในสมัยก่อนจะใช้เกวียน เนื่องจากในสมัยก่อน การเดินทางค่อนข้างลำบาก เพราะฉะนั้นหากบ้านไหนมีวัวเยอะ จึงถือว่า บ้านนั้นเป็นคนมีฐานะเพราะจะใช้วัวในการลากเกวียนขนสินค้าทางการเกษตร

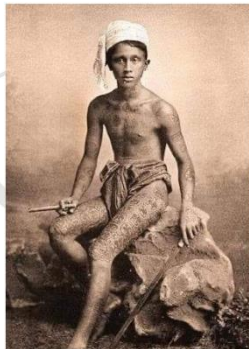

การลากเกวียนขนสินค้า

การตกปลาทำอาหาร

การปลูกข้าว

การแต่งกายของผู้ชายในสมัยก่อน การแต่งกายของผู้หญิงในสมัยก่อน

การแต่งกาย

การแต่งกายของผู้ชาย

- การแต่งกาย ในอดีตผู้ชายจะใส่กางเกงสะดอเสื้อมือข้อม และผ้ากรมกุ่มเยวแซนสั้นหรือแขนยาวพาดผ้าขาวม้า ที่ต้องใส่เป็นสีดำเนื่องจากชาวบ้านทำไร่ ทำนา ใส่เสื้อสีกรมกุ่มจะสามารถป้องกันได้

การแต่งกายของผู้หญิง

- ผู้หญิงจะใส่เสื้อพื้นเมืองแขนสั้น นุ่งซิ่นก่านคอควาย ส่วนใหญ่เน้นสีดำในวันสำคัญทางศาสนา และจะมีการนำดอกเอื้องผึ้งมาประดับผม

6

อาหาร

- ชาวบ้านนิยมหาวัตถุดิบจากบริเวณรอบๆ หมู่บ้านมาประกอบอาหาร
- ชาวบ้านมีการแลกเปลี่ยนอาหาร หรือวัตถุดิบกันระหว่างเพื่อนบ้าน
- อาหารท้องถิ่น เช่น จอหน่อ (ต้มหน่อไม้) จอผักกาด (ปลาร้า) น้ำพริกฮวก และแกงกระด้างซึ่งเป็นอาหารเฉพาะหน้าหนาว
- พืชผัก เช่น หอมหัวใหญ่ ผักกูด ผักกูดกึ่ง ผักกาดจ้อน หน่อไม้ เป็นต้น
- ขนม เช่น ข้าวแคบ ข้าวแต่น ขนมปาด ขนมหมวยอัน ขนมเทียน ขนมต้ม

ฮวก

อาหารพื้นเมือง

เม็ดงา

7

ประเพณีแห่ไม้คำ วัดสกลนคร

ภาษา

- ชาวบ้านแม่ตะมานใช้ภาษาเมือง (ภาษาพื้นเมืองเชียงใหม่) ในการสื่อสารจะมีแต่บางกลุ่มที่มีการผสมผสานของชาติพันธุ์อื่น และสามารถพูดภาษาประจำถิ่นของตนเองได้เท่านั้น

8

บ้านเรือน

- การสร้างบ้านเรือนของชุมชนบ้านแม่ตะมาน นิยมสร้างบ้านตามฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว
- บ้านเรือนจะทำจากไม้สัก ไม้แดง และไม้ชนิดอื่นๆ จำพวกไม้เนื้อแข็ง เป็นต้น
- หลังคามุงด้วยใบตองตึงหรือใบก้อ หญ้าคา และกระเบื้องดินเผา
- บ้านจะมีการแบ่งสัดส่วนเป็นห้องนอน ที่รับแขก มีชานบ้าน ส่วนห้องน้ำที่อยู่นอกเรือนนั้นจะถูกสร้างขึ้นมาสวมยหลังเมื่อมีระบบสาธารณสุขเข้ามาให้หมู่บ้าน

บ้านเรือนคนมีฐานะร่ำรวย

บ้านเรือนคนมีฐานะยากจน

บ้านเรือนคนมีฐานะปานกลาง

9

บ้านเรือนคนมีฐานะร่ำรวย

บ้านเรือนคนมีฐานะปานกลาง

ประเภทบ้านเรือน

- คนมีฐานะดี นิยมใช้กระเบื้องดินเผาในการทำหลังคาซึ่งมีความทนทานในการใช้งานมากที่สุด หน้าที่งเปิดข้างแบบบานพับ ตัวบ้านมีการยกสูงจากพื้นดินเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์ที่ใช้ในการทำมาหากินและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย
- บ้านคนฐานะปานกลาง นิยมสร้างบ้านด้วยไม้เช่นเดียวกัน หลังคามุงด้วยใบตองตึง แต่ตัวบ้านจะไม่ยกสูงมากนัก ตัวบ้านมีขนาดเล็กไม่ใหญ่มาก
- บ้านคนฐานะยากจน จะนิยมสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่สานทั้งหลัง หลังคามุงด้วยหญ้าคา
- ปัจจุบันในชุมชนยังคงมีบ้านแบบโบราณอยู่ แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตของคนในสมัยก่อน รวมถึงสถาปัตยกรรมที่สวยงามอีกด้วย

10

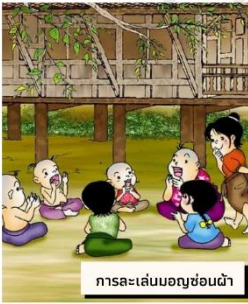
การละเล่น

การเล่นสะบ้า

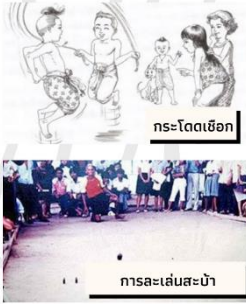
- เล่นทีละคน แบ่งออกเป็นสองฝ่าย ผู้เล่นจะต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตั้งต้นด้วยบทที่ง่ายที่สุดคือ การล้อ เรียกว่าอีลื้อคือผู้เล่นอยู่ที่เส้นตั้งต้นแล้วลื้อลูกสะบ้าไปให้ไกลที่สุด แล้วถ้าเตะครบได้ เลื่อนมาตรงลูกตั้งแล้วใช้นิ้วชี้ให้ถูกลูกตั้งเรียกว่า ยิง ถ้ายังไม่ถูก ต้องถือว่าตาย

มอญซ่อนผ้า

- หาคนที่เป็นมอญ 1 คน
- คนอื่นที่ไม่ได้เป็นมอญ นั่งล้อมเป็นวงกลม หันหน้าเข้าข้างในวงแล้วร้องเพลง
- มอญจะร้องเพลง แล้วเดินวนไปรอบผ้าเพลงจบตรงไหน แล้ววางผ้าในมือไว้ตรงที่ใคร ต้องรีบวิ่งวนรอบวงมา 1 รอบ เพื่อมาบังแทนที่คนนั้น

การละเล่นมอญซ่อนผ้า

การละเล่นสะบ้า

11

การละเล่น

เล่นเดินไม้โก้งแก้ง

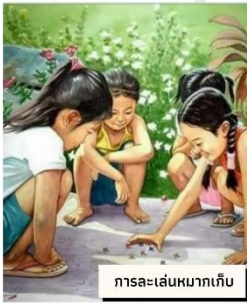
- ไม้ไผ่ 2 ท่อน เล็กขนาดพอเหมาะ มือจับให้มัน 2 ท่อน สามารถขึ้นไปยืนแล้วก้าวเดินได้ตามที่ต้องการ หากหัดจนชำนาญ ก็จะสามารถเดินหรือวิ่งได้ไว

หมากเก็บ

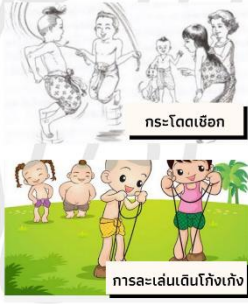
- วิธีเล่นหมากเก็บนั้น ใครจะได้เล่นก่อน ขึ้นอยู่กับฝีมือในการขึ้นร้านให้ได้ลูกหมากมากที่สุด โดยหยายมือแล้วโยนลูกหมากขึ้นใครมีลูกหมากบนมือมากที่สุดจะได้เล่นก่อน
- ผู้เล่นก่อน จะต้องโยนอีตัวขึ้นแล้วไปรยลูกหมากอีก 4 ตัวบนพื้น จากนั้นค่อยๆเก็บทีละตัว ค่อยๆ ผ่านด้านที่ละด้านไป จนจบเกม

กระโดดเชือก

- ผู้เล่นจับปลายเชือกทั้งสองข้าง แกว่งไปข้างหน้า พอเชือกแกว่งมาถึงปลายเท้าก็กระโดดข้าม

การละเล่นหมากเก็บ

การละเล่นเดินไม้โก้งแก้ง

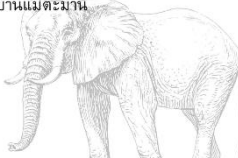
12

วัดบ้านแม่ตะมาน

- วัดแม่ตะมานเป็นวัดที่เก่าแก่ มีอายุประมาณ 100 ปี
- ศิลปะผสมผสานระหว่างล้านนา กับ ศิลปะพม่า
- เป็นแหล่งค้นคว้าตัวอักษรล้านนา และประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านแม่ตะมาน

วัดแม่ตะมาน

พระประธานในอุโบสถวัดแม่ตะมาน

- วัดแม่ตะมานเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

13

พระธาตุม่อนจอมธรรม

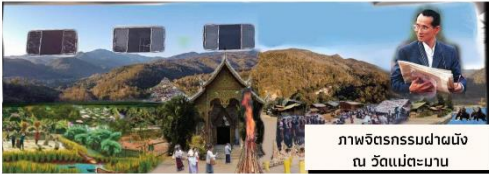
พระธาตุม่อนจอมธรรม

- ปัจจุบันพระธาตุม่อนจอมธรรมเป็นที่เคารพบูชาของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก
- พระธาตุม่อนจอมธรรม ไม่สามารถระบุแน่ชัดได้ ว่าเป็นของบุคคลใด แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นบุคคลสำคัญ
- พระธาตุม่อนจอมธรรมถูกค้นพบบนภูเขา ลักษณะไม่มียอดเจดีย์ คาดว่าน่าจะถูกตัดขโมยออกไป

14

จิตรกรรมฝาผนัง

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ณ วัดแม่ตะมาน

- ภาพจิตรกรรมฝาผนังนี้ ได้รับการสนับสนุนจาก คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และคณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ภาพจิตรกรรมภาพนี้ ได้ถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนแม่ตะมาน ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน
- เป็นแลนด์มาร์คสำคัญแห่งใหม่ ที่สามารถให้นักท่องเที่ยวชมมาด้วยรูป เช็กอินได้ เนื่องจากภาพฝาผนังนี้ มีลักษณะเป็นภาพสามมิติ

15

ประวัติหมู่บ้าน

ชุมชนแม่ตะมาน

- ชุมชนบ้านแม่ตะมานเป็นชุมชนที่เก่าแก่อีกชุมชนหนึ่ง ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และมีวัฒนธรรมที่สั่งสมสืบต่อกันมา
- ปัจจุบันบ้านแม่ตะมานได้พัฒนาและเติบโตมาเป็นสถานที่ ที่มีชื่อเสียงทางการท่องเที่ยว และทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งยังมีนักท่องเที่ยว ชาวไทย และ ชาวต่างชาติ หลังไหลเข้ามาอย่างมากมาย

ชื่อ “แม่ตะมาน”

- ตำนานที่ 1 เล่าขานสืบต่อกันมา เชื่อว่าคำว่าแม่ตะมาน นั้นเรียกตามลำน้ำแม่ตะมาน ที่ไหลลงมาจากเขาแม่ตะมาน
- ตำนานที่ 2 ผู้อาวุโสในหมู่บ้านได้บอกเล่าให้ฟังว่า ชื่อแม่ตะมานนั้นได้มาจากภายหลัง ในสมัยก่อนชุมชน แม่ตะมานเคยเป็นทางผ่านของกองทัพบก และยังใช้เป็น สถานที่พักแรม ชาวเมืองเรียกเพี้ยนว่า “ม่าน” บ้างมีการ กล่าวหาว่า ดับม่าน มาจากคำว่า “แม่ทัพพม่า”
- จนเพี้ยนมาเป็น แม่ตะมาน ในปัจจุบัน
- ตำนานที่ 3 ชาวบ้านเชื่อว่าในสมัยก่อนมีเจ้าเมืองชื่อ ปู่ยายท้ายเล็ก มาตามหาช้างตามลำห้วยจนสุนัขต้อน แม่หมามาจนเพี้ยนเป็นแม่ตะมานในปัจจุบัน

16

ภาพนักศึกษา ก่อพยพเข้ามาชุมชน

นักศึกษาอพยพ

2516 ตุลาคม

- ด้วยสถานการณ์ทางการเมือง ได้มีนักศึกษาอพยพเข้ามาในชุมชน และได้มีการพัฒนาคนในชุมชน ให้รู้จักพึ่งพาตนเอง จนเกิด “สหกรณ์” ขึ้นครั้งแรกในชุมชนแม่ตะมาน
- รกตยคดีครั้งแรกในชุมชน เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างชุมชน และนักศึกษาในการระดมทุนใช้รับส่งชาวบ้าน

17

ในหลวง รัชกาล ที่ 9 เสด็จเยือนแม่ตะมาน

ในหลวง รัชกาลที่ 9 เสด็จเยือน ณ ชุมชนแม่ตะมาน

- พ.ศ. 2520 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเยือนชุมชนแม่ตะมานครั้งแรก
- ทรงเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรฝายหินก่อ ณ บริเวณ โครงการหมู่บ้านชลประทานอุ้มถัมภ์ที่ทรงพระราชทานฝาย จำนวน 8 แห่ง ทั้งตำบลแต่ฝายลูกที่ 1 อยู่ในชุมชนบ้านแม่ตะมาน
- ทรงให้มีการปรับเปลี่ยนการทำนาให้เป็นขั้นบันได ภายใต้โครงการ หมู่บ้านพัฒนาชลประทานอุ้มถัมภ์ บ้านแม่ตะมาน เพื่อพัฒนา คุณภาพของคนในชุมชน เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

การจับปลา [อดีต]

การก่นา [อดีต]

อดีตสู่ปัจจุบัน

การก่นา [อดีต]

วิถีชีวิต

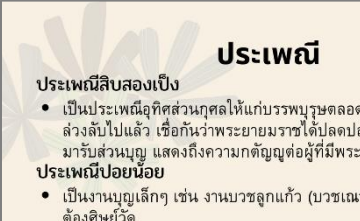
- วิถีชีวิตของชุมชนบ้านแม่ตะมานในอดีตนั้น มีอาชีพทำเกษตรกรรม ปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ เข้าป่าล่าสัตว์ และยังมีอาชีพรับจ้างทั่วไป อาทิเช่น ชีช่างต่อแพ ส่งสินค้าไปขายในเมือง
- **ปัจจุบัน**ชาวบ้านในชุมชน ยังคงยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักในการทำมาหากิน ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แต่ด้วยการท่องเที่ยวได้เริ่มมีบทบาทสำคัญ จนทำให้ชุมชนบ้านแม่ตะมานได้พัฒนาขึ้นมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและได้เติบโตมาเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน
- อาชีพในปัจจุบัน อาทิเช่น ต่อแพ ชีเกวียน เป็นต้น

ประเพณี

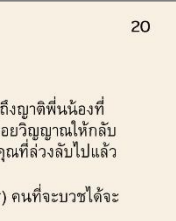
- อดีต ชาวบ้านแม่ตะมานมีการทำพิธีกรรม และประเพณี เหมือนชาวล้านนาทั่วไปที่จะนิยมทำกันในทุกปี
- ทานข้าวใหม่
- ประเพณีเดือนสิบสองเป็ง
- ประเพณีทาสลากหรือสลากภัตร (ตานก๋วยสลาก)
- ประเพณีเดือนยี่เป็ง (ลอยกระทง)
- ประเพณีปีใหม่เมือง (สงกรานต์)
- ประเพณีปอยน้อย
- ประเพณีปอยหลวง

การใช้เกวียน [อดีต]

การจับปลา [อดีต]

การก่นา [อดีต]

ประเพณี

ประเพณีสิบสองเป็ง

- เป็นประเพณีที่คู่ขนานคู่กันกับบรรพบุรุษตลอดถึงญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว เชื่อกันว่าพระยายมราชได้ปลดปล่อยวิญญาณให้กลับมารับส่วนบุญ แสดงถึงความกตัญญูต่อผู้ที่มีพระคุณที่ล่วงลับไปแล้ว

ประเพณีปอยน้อย

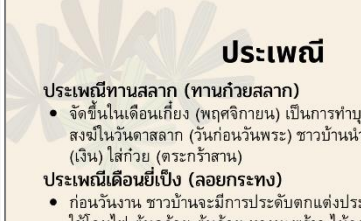
- เป็นงานบุญเล็กๆ เช่น งานบวชลูกแก้ว (บวชเณร) คนที่จะบวชได้จะต้องศิษย์วัด
- เพื่อศึกษาพระธรรม ในวันบวชจะแห่ลูกแก้ว (สามเณร) จะแต่งตัวสวยงามลูกแก้วจะขี่ม้าแต่ในอดีตจะขี่คอกคน ในการแห่มีขบวนที่สนุกสนาน มีเครื่องดนตรีคือ มโหรี กลอง มีญาติพี่น้องมาร่วมขบวนและไปรับข้าวตอกดอกไม้ไปตลอดทาง เมื่อลูกแก้วถึงวัดจะมีพิธีบวชเป็นสามเณร

ประเพณีปอยหลวง (งานบุญใหญ่)

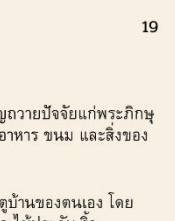
- เป็นประเพณีที่การอุทิศกับสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ โบสถ์ ศาลา วิหาร กำแพง ฯลฯ คณะกรรมการ เจ้าอาวาส ผู้ใหญ่บ้าน จะประชุมเพื่อหาวันที่จะจัดงานปอยหลวงเมื่อได้วันที่กำหนด ก็จะประกาศและเตรียมตัว
- มีการฝึกซ้อมช่างฟ้อน เตรียมตกแต่งสิ่งก่อสร้างที่จะทำบุญด้วยธูปเทียน ทุกหลังคาเรือนหรือจะทำครัวทานสวยงาม

วิถีชีวิตของคนในชุมชนแม่ตะมาน

การจับปลา [อดีต]

การก่นา [อดีต]

ประเพณี

ประเพณีทาสลาก (ทานก๋วยสลาก)

- จัดขึ้นในเดือนเกียง (พฤศจิกายน) เป็นการทำบุญถวายปัจจัยแก่พระภิกษุสงฆ์ในวันตาสลาก (วันก่อนวันพระ) ชาวบ้านนำอาหาร ขนม และสิ่งของ (เงิน) ใส่ถ้วย (ตะกร้าสาน)

ประเพณีเดือนยี่เป็ง (ลอยกระทง)

- ก่อนวันงาน ชาวบ้านจะมีการประดับตกแต่งประดับประดาของตนเอง โดยใช้โคมไฟ ต้นกล้วย ต้นอ้อย ทางมะพร้าว ไม้ดอก ไม้ประดับ รวบรวมกระทงต่างๆ ในคืนเดือนยี่เป็ง
- ชาวบ้านจะมาร่วมชมกันที่วัดจะมีการทำบุญฟังเทศน์ ปลอ่ยว่าวไฟ (โคมลอย) จุดดอกไม้เพลิง (จุดดอกไม้ไฟ) มีการแสดงการเล่นต่างๆ และนำกระทงไปลอยตามแม่น้ำ จุดด้วยประทัด (ผางประติ๊ด) บูชาหน้าพระประธาน และตามที่ต่างๆภายในบ้าน เช่น ประตูบ้าน ฝั่งข้าว

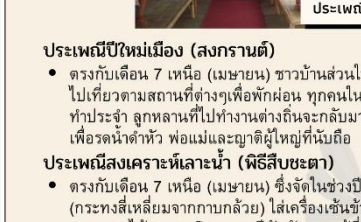
การจับปลา [อดีต]

ประเพณีปีใหม่เมือง (สงกรานต์)

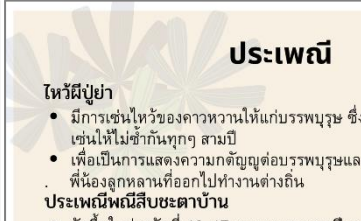
- ตรงกับเดือน 7 เหนือ (เมษายน) ชาวบ้านส่วนใหญ่จะเล่นน้ำกัน หรือไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆเพื่อพักผ่อน ทุกคนในหมู่บ้านจะหยุดงานที่ทำประจำ ลูกหลานที่ไปทำงานต่างถิ่นจะกลับมาเยี่ยมเยียนครอบครัวเพื่อรดน้ำดำหัว พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ที่นับถือ

ประเพณีสงเคราะห์ละแฉะน้ำ (พิธีสืบชะตา)

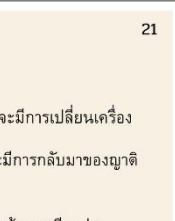
- ตรงกับเดือน 7 เหนือ (เมษายน) ซึ่งจัดในช่วงปีใหม่เมือง ใช้สวดวง (กระทงสี่เหลี่ยมจากกาบกล้วย) ใส่เครื่องเซ่นเซ่นข้างใน เช่น ของคาว ของหวาน ผลไม้ ยาสูบ ดูกตามคาน้ำขันของผู้ที่ต้องการสะเดาะเคราะห์เชื่อว่าจะลอยสิ่งไม่ดีไปกับแม่น้ำ

การจับปลา [อดีต]

การจับปลา [อดีต]

การก่นา [อดีต]

ประเพณี

ไหว้ผีปู่ย่า

- มีการเซ่นไหว้ของคาวหวานให้แก่บรรพบุรุษ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนเครื่องเซ่นให้ไม่ซ้ำกันทุกปี สามปี
- เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษและมีการกลับมาเซ่นเซ่นที่พี่น้องลูกหลานที่ออกไปทำงานต่างถิ่น

ประเพณีสิบสองเป็ง

- จัดขึ้นในช่วงวันที่ 16-17 เมษายนของทุกปี ชาวล้านนาเรียกว่า “วันปากปี”
- ชาวบ้านเชื่อกันว่า จะเป็นการช่วยตัดปาล์มไม่ดี สิ่งชั่วร้ายต่างๆออกไปทำให้เกิดความสุขในหมู่บ้าน

ประเพณีตั้งไฟพระเจ้า-ประเพณีข้าวใหม่

- ทานข้าวใหม่ในเดือน 4 มีการเปิดประตูวิหารทั้งหมดและมีการนำไม้ไผ่มาตั้งเป็นโครงไว้และนำไม้จิ้มลิ้มและจุดไฟ
- เพื่อให้พระเจ้าเอ็งบนมอญเห็นว่ามีงานบุญ ชาวบ้านจะมีการมานั่งรอบกองไฟและมีการเอาข้าวหามาเผาเพื่อที่จะนำถวายพระในตอนเช้า
- มักจะมีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลเทพยดา เพื่อขอคุ้มครองดูแลข้าวเปลือกในทุ่งข้าว ไม่ให้สิ่งใดมารบกวนทำลายและไม่ให้ข้าวหมดเร็ว

การจับปลา [อดีต]

22 ความเชื่อ การนับถือผีปู่ย่า - หรือเรียกอีกอย่างว่า ผีบรรพบุรุษ หรือผีประจำตระกูล อาทิเช่น การเลี้ยงผีปู่ย่า ซึ่งเป็นความเชื่อที่สำคัญของชาวบ้านแม่ตะมาน และชาวล้านนาทั่วไป - การนับถือผีและพฤติกรรมปฏิบัติที่ส่งผล ต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในชุมชน สืบทอดกันมาอย่างเคร่งครัด - ชาวบ้านมีความเชื่อว่าผี ปู่ย่าช่วยสนับสนุนค้าจุน ปกครอง ค้ำครองให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ยาหม้อผึ้ง - เป็นความเชื่อของคนในหมู่บ้านที่เชื่อกันว่า หากผู้ใดมีอาการเจ็บป่วย โดยมีทรมานสาเหตุ ผู้ที่หายของมีคำหาย โดนขโมยไป และเด็กทารกที่ร้องไห้ไม่หยุด - จะมีการทำพิธีนำข้าวสารมาใส่ในหม้อหนึ่ง ข้าวเหนียวหนึ่ง สร้อยหมาก สร้อยกุ สร้อยดอก ข้าวตอก เทียน และเลื้อยของผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยมาทำพิธี หลักการทำพิธี คือใช้การเสียนหายจากก่อนข้าวเหนียว หากคำถามที่ต้องการเป็นความจริงก่อนข้าวเหนียวเคลื่อนที่ หากไม่ใช้จะไม่มีการขยับใดๆ ท้าวทั้ง 4 - คือ เทพประจำทั้ง 4 ทิศ ซึ่งอยู่รอบผีเสื้อบ้านประจำหมู่บ้าน ได้แก่ ท้าวตรฐ ท้าววิรุฬหก ท้าววิรูปักษ์ และท้าวภูเวง - การขึ้นท้าวทั้งสี่นิยมทำกันเมื่อมีการทำบุญหรืองานมงคลต่างๆ เช่น การเริ่มก่อสร้างบ้านเรือน การขึ้นบ้านใหม่ การทำบุญสืบชะตาบ้าน เป็นต้น - วัตถุประสงค์ก็เพื่อเป็นการขอความคุ้มครอง การปกป้องรักษาเจ้าของบ้าน ตลอดจนชาวบ้านทุกคน ให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายหรือสิ่งชั่วร้ายทั้งปวง และอำนวยความสะดวกความสุขความเจริญให้แก่ทุกคน คนที่ทำพิธีสืบชะตาบ้านมักจะเป็นหมักหยก (หรือปู่อาจารย์)	23 ความเชื่อ เจ้าป่าเจ้าเขา - มีความเชื่อว่า ทุกครั้งที่เข้าป่าเพื่อล่าสัตว์ เก็บสมุนไพร หรือหาของป่า จะต้องมีการบอกกล่าวเพื่อให้เจ้าป่าเจ้าเขาค้ำครองปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ พ่อเกิดแม่เกิด - ชาวบ้านมีความเชื่อว่าเป็นผู้ที่ส่งมนุษย์มาเกิด โดยทารกที่เพิ่งถือกำเนิดทางพ่อแม่จะมีการนำน้ำใส่ถ้วยตั้งไว้หน้าบ้านหรือศาลพระภูมิประจำบ้าน และบอกกล่าวแก่พ่อเกิดแม่เกิดว่า หากเด็กที่เกิดเป็นลูกของพ่อเกิดแม่เกิดก็ให้มารับหน้าที่เตรียมไว้ไป หากน้ำที่เตรียมไว้ยังอยู่ที่เดิมก่อนเวลาที่ตั้งไว้ก็จะถือว่าไม่ใช่ลูกของพ่อเกิดแม่เกิด การดูดพิษไข้ - เป็นการนำเหรียญเงินมาใส่ในไข่ต้ม ซึ่งไข่ต้มต้องนำไปแช่แดงอก หลังจากนั้นก็ให้พ่อค้าชาวมาประคบตามจุดต่างๆ ของร่างกาย เหรียญจะเปลี่ยนสีเป็นสีหม่นๆ เทาๆ ซึ่งเชื่อว่าเป็นไข่พิษที่ถูกดูดออกมาจากร่างกาย เลี้ยงผีปู่ย่า - ชาวบ้านแม่ตะมานและชาวล้านนาโดยทั่วไปจะทำพิธีเลี้ยงผีปู่ย่า การเลี้ยงผีปู่ย่าของแต่ละตระกูลจะกำหนดวันไม่ตรงกัน แล้วแต่จะสะดวกในวันใด ซึ่งแต่ละตระกูลจะมีเก้าอี้ เป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวหรือบ้านที่ลูกหลานจะมาร่วมกันเลี้ยงผีปู่ย่า - ลูกหลานบอกต่อกันไป ให้เตรียมไก่ต้ม เหล้าขาว ขนม ผลไม้ ดอกไม้ ธูปเทียน นำมารวมกันที่บ้านของผีเก้าอี้ - หลังจากทำพิธีแล้วแต่ละครอบครัวก็จะนำไข่ต้ม ข้าว ขนม ผลไม้เหล่านั้นกลับไปรับประทานที่บ้าน เชื่อกันว่าเป็นอาหารที่ผู้ใดได้รับประทานแล้ว จะเกิดความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง
24 ความเชื่อ การสืบชะตาบ้าน - ชาวบ้านแม่ตะมานจะร่วมกันทำพิธี “สืบชะตาบ้าน” ในท้ายวันสงกรานต์ คือ หลังจากวันพญาวัน ประมาณวันที่ 16 , 17 เมษายน - ชาวล้านนาเรียกว่า วันปากปี พิธีดังกล่าวเชื่อกันว่าจะช่วยขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้ายต่างๆทำให้เกิดความสุข สวัสดิ์ของชาวบ้านทุกคน การเลี้ยงผีและการสังฆาตสังแทน - เมื่อคนในครอบครัวเจ็บไข้ได้ป่วย แต่เดิมมักจะเชื่อกันว่าเป็นการกระทำของผี ก็มักจะไปพบคนทรงเจ้าเข้าผี (ชาวล้านนาเรียกว่าเจ้านาย) - การทำพิธีเลี้ยงผี โดยนำสุรา อาหาร เช่น ลาบ แกงอ่อม และดอกไม้ธูป เทียน นำไปเลี้ยงในสถานที่นั้นๆ - เชื่อว่าถ้าเลี้ยงผีแล้วก็จะหายป่วยและอยู่เย็นเป็นสุข ส่วนการสังฆาตสังแทน เป็นการสังเคราะห์หรือเสาะเคราะห์เพื่อขอต่ออายุจากภูผาแทนย่านแทน ผีเสื้อบ้าน (เทวดาประจำบ้าน) - สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน คอยดูแลความสงบสุขในบ้านแม่ตะมาน มีผีเสื้อบ้านเพียงแห่งเดียว เมื่อถึงกำหนดวันเลี้ยงผีเสื้อบ้าน คนที่ประกอบพิธีเลี้ยงผีเสื้อบ้าน จะประกาศให้ทุกคนครอบครัวทราบ และให้นำเงิน ข้าว ปลา อาหาร ดอกไม้ ธูป เทียน ไปรวมกันที่หอผีเสื้อบ้าน ซึ่งเป็นศาลาที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่สิงสถิตของผีเสื้อบ้านประจำหมู่บ้าน	25 การจับปลา (อดีต) วิถีอาชีพ (อดีตสู่ปัจจุบัน) อดีต - ในอดีตชาวบ้านในชุมชนแม่ตะมาน เน้นทำเกษตร ทำนา ทำไร่ ปลูกผัก รวมถึงการล่าสัตว์ - นอกจากนี้ยังมีการใช้แพไม้ไผ่ ขนลำไม้ไผ่ไปขายไปในเมือง โดยอาศัยลำน้ำแม่แตง ลำน้ำแม่ปิง ซึ่งคือ บริเวณภาคเมืองใหม่ในปัจจุบัน ปัจจุบัน - ในปัจจุบันชาวบ้านหันไปประกอบอาชีพ รับจ้างในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ปางช้าง - อาชีพที่ชาวบ้านทำ อาทิเช่น ความรู้ช้าง ขับเกวียน เลี้ยงช้าง ต่อบแพ หนองผืนโบราณ เกษตรกร เช่น ปลูกหญ้าหวาน ถั่วเหลือง ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ บางส่วนออกไปทำงานทำนายนอกหมู่บ้าน - การเกษตรในชุมชน ยังมีการปลูกผัก ทำสวนอยู่บ้าง แต่มีสิ่งที่เป็นหลักสำคัญของชุมชนในปัจจุบันคือ การปลูกหญ้าหวานสายพันธุ์ที่ดีที่สุด

26

หญ้าวาน

- หญ้าวานในชุมชนแม่ตะมาน ถือว่าเป็นหญ้าวานที่ดีที่สุด
- หญ้าวานสามารถช่วยลดน้ำตลิ่งในเลือดได้

หญ้าวาน

27

ทรัพยากรธรรมชาติ

สายน้ำสายหลักของแม่ตะมาน คือ **สายน้ำแม่แดง** เป็นสายน้ำที่สำคัญของชาวแม่ตะมาน ที่หล่อเลี้ยงคนในชุมชนตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

ชื่อ ผาสั่ง (เหี่ยว)

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นหน้าผาที่มีลักษณะคล้ายเหี่ยวและมีเหี่ยวมาเกาะค้อยจับปลาเป็นอาหารอยู่เป็นประจำ ผาจึงได้ชื่อว่าผาสั่งจนถึงปัจจุบัน

ผาสั่ง

ชื่อ ผาควบ (ครอบ)

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นก้อนหินขนาดใหญ่ ตั้งเรียงรายกันเป็นจำนวนมาก สามารถเดินข้ามไปยังอีกฝั่งของลำธารได้

ผาควบ

ชื่อ ผาลาด

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นหน้าผาขนาดใหญ่มีความลาดชันจากยอดเขาจนถึงลำน้ำแม่แดง สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งป็นหน้าผาได้

ผาลาด

28

ทรัพยากรธรรมชาติ

ชื่อ ผาดอกเอื้อง

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นหน้าผาที่ดอกกล้วยไม้หรือดอกเอื้อง (ดอกเอื้องเป็นภาษาพื้นบ้านของภาคเหนือ คือดอกกล้วยไม้) ขึ้นเกาะอยู่ตามหน้าผาดูออกดอกก็จะดูสวยงามมาก

ผาดอกเอื้อง

ชื่อ ผาผึ้ง

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นหน้าผาสูงชันเป็นชั้นๆ ลงมาเหมือนขั้นบันได มีอยู่หลายชั้น ผึ้งชอบมาทำรังใต้หน้าผานี้ ชาวบ้านจึงเรียกหน้าผานี้ว่า ผาผึ้ง

ผาผึ้ง

ชื่อ ผาดอกบัว

- **ลักษณะเฉพาะ** : หรืออีกชื่อหนึ่งคือ ดอกบัวหิน เป็นหินขนาดใหญ่ที่ถูกน้ำกัดเซาะมาเป็นเวลาหลายร้อยปีจนเกิดเป็นรูปร่างลักษณะที่เหมือนดอกบัว มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 เมตร จึงมีชื่อเรียกกันว่าหินดอกบัว หรือผาดอกบัว มีความสวยงามดูแปลกตา

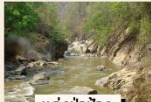
ผาดอกบัว

29

ทรัพยากรธรรมชาติ

ชื่อ แก่งป่าป้าง

- **ลักษณะเฉพาะ** : เป็นแก่งที่สวยงามสามารถลงเล่นน้ำได้ บริเวณรอบ ๆ แก่งจะมีไม้ไผ่ชนิดหนึ่งที่ชาวบ้านนำมาทำข้าวหลาม เรียกว่าไผ่ป้าง ชาวบ้าน จึงเรียกแก่งแห่งนี้ว่า แก่งป่าป้าง

แก่งป่าป้าง

ชื่อ ห้วยแก่ง

- **ลักษณะเฉพาะ** : บริเวณที่ลำน้ำแม่แดงกำลังไหลเข้าก๊ัด เป็นที่ที่คนที่สวยงาม

ห้วยแก่ง

ชื่อ หางแก่ง

- **ลักษณะเฉพาะ** : ปากแก่งที่ลำน้ำแม่แดงไหลออก มีความสวยงามของหินที่ถูกน้ำกัดเซาะ มีรูปร่างแปลกตา

หางแก่ง

30

ทรัพยากรธรรมชาติ

ชื่อ ดอยหนอก

- ลักษณะเฉพาะ : เป็นภูเขาที่มีหน้าผาสูงชัน สามารถมองเห็นได้จากเบื้องล่างจุดชมวิว พระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก

ดอยหนอก

31

ทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ชื่อ ห้วยน้ำหยาด

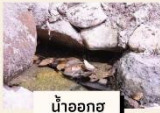
- ประโยชน์และการใช้ : แหล่งน้ำธรรมชาติของชาวบ้านแม่ตะมาน เพื่อการอุปโภค (ประปาหมู่บ้าน)

ห้วยน้ำหยาด

ชื่อ น้ำออกสู่

- ประโยชน์และการใช้ : น้ำไหลตลอดปีซึมขึ้นเก็บในแท็งค์ ผ่านการกรองและใช้น้ำประปาในหมู่บ้าน เป็นต่อน้ำธรรมชาติตามสาธารณสุข คนในชุมชนนำมาใช้ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน

น้ำออกสู่

ชื่อ ลำน้ำแม่ตะมาน

- ประโยชน์และการใช้ : น้ำไหลตลอดปี ใช้เป็นน้ำประปาหมู่บ้าน

32

ทรัพยากรธรรมชาติ

บ่อน้ำร้อน

บ่อน้ำร้อนธรรมชาติ

- บ่อน้ำร้อนนี้เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ลักษณะเป็นน้ำอุ่น อยู่ข้างลำธาร
- ชาวบ้านใช้อาบในช่วงหน้าหนาว เนื่องจากในสมัยก่อน ไม่มีไฟฟ้า
- ชาวบ้านมีความเชื่อว่า บ่อน้ำร้อนสามารถช่วยรักษาโรคผิวหนังได้

33

ทรัพยากรธรรมชาติ

- ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของชุมชนแม่ตะมาน เป็นธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์หายาก เพราะยังเป็นป่าดั้งเดิมของคนในชุมชน จนปัจจุบันได้มีศูนย์อนุรักษ์พันธุ์พืช เกิดขึ้นในชุมชนแม่ตะมาน
- โครงการอนุรักษ์พันธุ์พืชอันเนื่องมาจากโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พืชพันธุ์สมุนไพร

- ทรัพยากรธรรมชาติพืชสมุนไพรในชุมชนแม่ตะมานมีหลากหลายสายพันธุ์ และมีความอุดมสมบูรณ์ อาทิ เช่น

ชื่อ สมุนไพรมะคำดีควาย

สำคัญ : เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง เรือนยอดของต้นหนาทึบ ลำต้นมักคด เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลอ่อน แตกเป็นร่องลึก ตามแนวยาว ยอดอ่อนและกิ่งอ่อนมีขน

ประโยชน์ : ในอดีตคนไทยตามชนบทใช้ประโยชน์จากมะคำดีควาย เช่น นำผลมาใช้เป็นสารชะล้างแทนสบู่เพื่อชำระล้างร่างกาย สรรพมหาหรือนำไปใช้ซักผ้า ใช้ทำความสะอาดข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ นำเมล็ดมะคำดีควายที่มีลักษณะกลมและแข็ง มีสีน้ำตาลดำไปใช้ร้อยทำเป็นลูกประคำหรือเครื่องรางของขลังต่างๆ และยังมี การนำผลของมะคำดีควายมาใช้ในการเบื่อปลา และใช้เป็นยาฆ่าแมลงต่างๆ

มะคำดีควาย

34

ทรัพยากรธรรมชาติ

พืชพันธุ์สมุนไพร
ชื่อ จิกคำ
สำคัญ : สะค้านเป็นไม้เถาปีนป่ายแบบเดียวกับพริกไทย แต่ขนาดเถาใหญ่กว่ามาก ผลของสะค้านที่จะนำตาลจะม้วยกับพริกไทย มีรสเผ็ด แต่กลิ่นไม่เหมือน
ประโยชน์ : สามารถใช้ได้ทั้งเถาสดและเถาแห้ง ใส่ให้กลืนและรสเผ็ดร้อน เป็นการขุสแกง สามารถพบเห็นได้ในช่วงฤดูฝน ถ้าเป็นฤดูแล้งจะหันมาใช้เป็นเถาแห้งที่เก็บถนอมไว้ใส่แกงแทน

จิกคำ จิกคำ สีเสียด

ชื่อ สีเสียด
สำคัญ : เรียกว่า สีเสียด มีการนำเปลือกต้นและกิ่งสีเสียด มาใช้ในอุตสาหกรรมย้อมผ้า และฟอกหนังสัตว์ โดยเนื้อไม้หรือแก่นของสีเสียดจะให้สีน้ำตาล
ประโยชน์ : สามารถนำมาใช้ย้อมผ้า ในส่วนสำหรับต้นที่ลักษณะไม้ดกใช้ทำพิน เชื้อเพลิงหรือใช้ในการเผาถ่านได้ ส่วนใบสีเสียดใช้เป็นอาหารสัตว์ประเภท วัว ควาย หรือใช้ต้มน้ำดื่มได้เช่นกัน นอกจากนี้ ชาวกระเหรี่ยงในเชียงใหม่ยังมีการใช้แก่นไม้สีเสียด นำมาเคี้ยวกินกับหมากได้อีกด้วย

35

ทรัพยากรธรรมชาติ

พืชพันธุ์สมุนไพร
ชื่อ สาบเสือ
สำคัญ : เป็นชื่อเรียกในภาษาถิ่น สาเหตุที่ได้ชื่อว่า สาบเสือ ก็เพราะว่าดอกของมันไม่มีกลิ่นหอมเลยแต่กลับมีกลิ่นสาบ คนโบราณเวลาหนีศัตรูร้ายเข้าคางสาบเสือมาใช้เพราะจะทำให้ศัตรูนั้นจะไม่ได้กลิ่นคน นอกจากนี้สาบเสียยังเป็นสมุนไพรที่หาได้ง่าย
ประโยชน์ : สรรพคุณใช้เป็นสมุนไพรห้ามเลือดอีกด้วย

ชื่อ อีรอก
สำคัญ : เป็นผักป่าหายากที่มีคุณค่าทางอาหารสูง จัดเป็นไม้ล้มลุกข้ามปีมีเหง้าอยู่ใต้ดิน เจริญเติบโตได้ในดินร่วนที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงในพื้นที่ที่มีความชื้นสม่ำเสมอและฝนตกชุก
ประโยชน์ : ประโยชน์ของ อีรอกนั้นเราสามารถนำดอกอ่อนนำมาลวกเป็ลือกลวกรับประทานกับน้ำพริก หรือใช้ปรุงอาหารประเภทหนึ่งต่าง ๆ เช่น แกงเห็ด แกงหน่อไม้

สาบเสือ อีรอก

36

ทรัพยากรธรรมชาติ

พืชพันธุ์สมุนไพร
ชื่อ ผักปุย หรือต้นจิก
สำคัญ : ลักษณะของเรือนยอดเป็นพุ่มกลมแน่นทึบ มีความสูงของต้นประมาณ 10-20 เมตร เปลือกต้นหนาเป็นสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลดำแตกออกเป็นแผ่น ตันมีกึ่งกันสาขามาก ส่วนเนื้อไม้เป็นสีแดงเข้มถึง น้ำตาลแกมแดง ซึ่งสามารถพบเห็นได้ในช่วงฤดูร้อน
ประโยชน์ : สรรพคุณของผักปุยใช้เป็นพืชอาหารได้และเป็นยาสมุนไพรใช้ในการรักษาโรคได้

ชื่อ ไข่มดแดง
สำคัญ : เป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่สำคัญของคนชนบทมาตั้งแต่สมัยโบราณ คือตัวอ่อนระยะดักแด้ของมดงานและมดราชิน เป็นมีดขนาดใหญ่ สีขาวถึงชมพูอ่อน ถูกับไข่มดแดงมักทำได้ในช่วงฤดูร้อน
ประโยชน์ : เป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่สำคัญ

ไข่มดแดง

37

ทรัพยากรธรรมชาติ

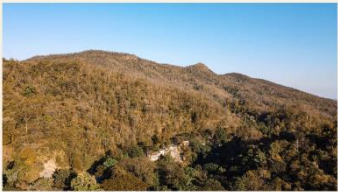
พืชพันธุ์สมุนไพร
ชื่อ ดอกกระเจียว
สำคัญ : อวแดง มีลักษณะเป็นดอกอ่อนมีรสเผ็ดร้อน กลิ่นหอม สามารถพบเห็นได้ในช่วงฤดูร้อน
ประโยชน์ : สามารถนำไปประกอบอาหารและใช้เป็นสมุนไพรยารักษา ขับลมในกระเพาะอาหารและบรรเทาอาการท้องอืด จึงช่วยทำให้รู้สึกสบายท้องและช่วยให้สุขภาพดีอีกด้วย

ชื่อ ไม้แก่นฝาง
สำคัญ : เป็นไม้พุ่มแตกกิ่งที่โคน ไม่มีปมราก รากสีดำ เปลือกเป็นสัน สีน้ำตาลแกมเทา และมีหนามโค้งโดยรอบ ใบเป็นรูปขอบใบประกอบแบบขนนก 2 ชั้น
ประโยชน์ : เนื้อไม้ต้มใช้เป็นยารักษาโรคและใช้ย้อมผ้า สิ่งทอต่างๆ

ดอกกระเจียว

38 พืชพันธุ์สมุนไพร ชื่อ รวงจิต สำคัญ : เป็นพืชที่พบทางฝ่าย ขึ้นง่าย ปลุกได้ทุกที่ เป็นพืชใบเดี่ยวสังเกตุได้จากดอกรูปไข่ปลายเรียวแหลม ด้านหลังใบผิวเรียบมัน ออกดอกรูปปากแตรสีม่วง ประโยชน์ : การนำส่วนต่างๆ เช่น ใบ ราก และเถา ของ “รวงจิต” จัดเป็นสมุนไพรที่มีฤทธิ์เย็น มีสรรพคุณถอนพิษต่างๆ ถอนพิษยาเบื่อเมา แก้อักเสบ แก้เมื่อก้างจากพิษสุรา แก้อ่อนใน แก่พิษเบื่อเมาจากเห็ดพิษ อาหารทะเล เช่น ไข่แมงดาทะเล รวมถึงด้านพิษยาฆ่าแมลง ชื่อ ต้นก้อย สำคัญ : ลักษณะเป็นข้อปล้องชัดเจน คล้ายรอยขั้วเป็นข้อๆตลอดกิ่งก้าน ออกเป็นข้อแบบชนิดข้อมะเดื่อหรือพบบ้างที่เกิดตามง่ามใบ ดอกย่อยมีขนาดเล็กอัดกันแน่นและมีก้านช่อดอกยาว ต้นก้อย ตำรายา ประโยชน์ : ล้างหน้าใช้ ใบ ต้มน้ำดื่ม รักษาอาการม้ามโต มีไข้ หนาวสั่น ปัสสาวะเป็นเลือดหรือเหลืองจัดขูดเอาเปลือกหยาบๆ ทุบพอแหลก ใช้ ราก ลำต้น เหนือ ต้มน้ำดื่ม กระตุ้นการหลั่งน้ำนม แก่หัววัด เปลือกต้น ต้มกับกล้วยน้ำว้า เอาผ้าชุบน้ำพันรอบตัว แก่อาการบวมทั้งตัว รวงจิต ต้นก้อย	39 กรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์สมุนไพร ชื่อ ผักข้าว สำคัญ : ผักผลไม้พื้นบ้านที่นิยมนำมารับประทานและส่วนของยอด เป็นไม้เลื้อยชนิดล้มลุก เมื่อผลแก่หรือสุกเปลือกจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีส้มอมเหลือง และเมื่อแก่จัดจะเปลี่ยนเป็นสีแดงสด ภายในของผล ผักข้าว จะประกอบด้วยเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดที่อยู่ภายในจะมีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดงสดดูดำน้ำและมีรสชาติที่หวาน เมล็ดจะมีลักษณะกลมแบนเป็นสีน้ำตาล ขอบของเมล็ดมีลักษณะเป็นหยัก ผิวของเมล็ดมีลักษณะขรุขระ ประโยชน์ : ผลแก่ไม่สามารถรับประทานเปลือกได้ สามารถรับประทานได้เฉพาะเนื้อ และเมล็ดภายในเท่านั้นจึงค่านหรือที่เรียกว่าตะกั่วเล็ก เป่าไฟ แขน่าสามารถช่วยในการแก้ระคายคอ แก้ลมในท้องเสมหะโลหิต ชื่อ ใบสีเสียด สำคัญ : ก้อนสีเสียดและเปลือกต้นสีเสียด ประโยชน์ : สรรพคุณช่วยปิดธาตุ อุดมธาตุ แก้อาการลงแดง ใช้เป็นยาแก้ไข้จันสัน แก้อาการไอช่วยแก้ปากเป็นแผล ช่วยห้ามเลือดที่ออกจากจมูก รวมถึงอาการที่เจ็บป่วยเลือดออก ผักข้าว ใบสีเสียด
40 กรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์สมุนไพร ชื่อ ไม้เปลาใหญ่หรือที่เรียกว่าเปลาหลวง ประโยชน์ : ช่วยแก้อาการวิงเวียนช่วยทำให้เลือดไหลเวียนดีขึ้นด้วยการใช้ไม้เปลาใหญ่เข้ายากับใบหนาด ตะไคร้หอมและเครื่องสมลมใช้ตำกับน้ำดื่มและอบช่วยแก้อาการร้อนในน้ำดื่มเปลือกต้นไม้ใช้กินเป็นยาแก้ไข้ เปลาใหญ่	41 กรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์สมุนไพร ชื่อ ไม้เปลาทำโพหรือที่เรียกว่า เปลาห้อย ประโยชน์ : ช่วยบำรุงโลหิต ใบใช้เป็นยาบำรุงกำลังช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ขับเสมหะแก้อาการไอเป็นเลือดช่วยรักษาอาการท้องเสีย รากช่วยทำให้เจริญอาหาร ชื่อ เปลาตองแตก หรือที่เรียกว่าต้นตองแตก ประโยชน์ : รากของมันช่วยรักษาโรคโลหิตจางและแก้ไข้ แก้อาการท้องเสีย ใบของมันแก้อ่อนในและแก้โรคกระเพาะ แก่หอบหืด เปลาห้อย ต้นตองแตก

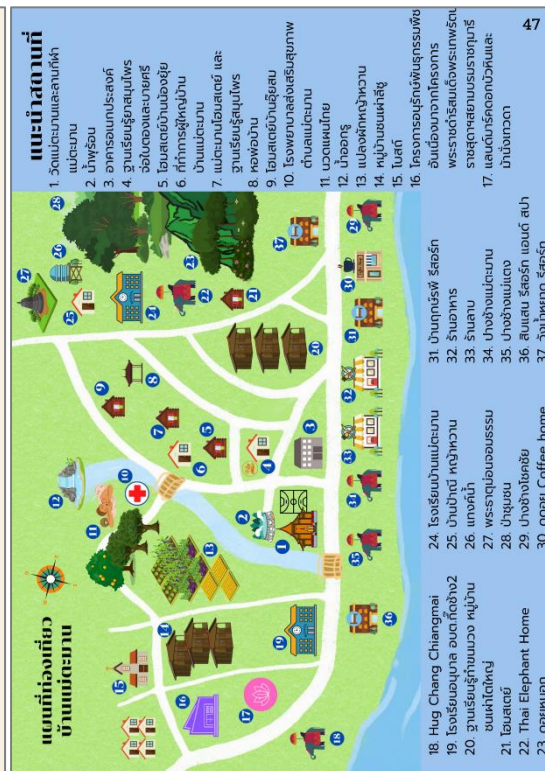
42 กรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์สมุนไพร ชื่อ ลูกเดือยหิน ประโยชน์ : ไม่สามารถนำมารับประทานอาหารได้นิยมใช้เป็นเครื่องประดับและตกแต่งเสื้อผ้า ชื่อ ไม่เหียง ประโยชน์ : ไม่เหียง ใช้ยางแก้ไอตำรายาจะใช้ใบเหียงนำมาต้มผสมกับน้ำเกลือใช้อมแก้ปวดฟันแก้ฟันโยกคลอนนำมาบดช่วยขับเสมหะ ลูกเดือยหิน ไม้เหียง	43 กรัพยากรธรรมชาติ ชื่อ หญ้าสามหรือที่เรียกว่า หญ้าดอกขาววัน ประโยชน์ : หญ้าสามหรือที่เรียกว่า หญ้าดอกขาววัน ลำต้นเป็นยาแก้พิษแก้ใช้ตำรายาพื้นบ้านจะใช้ทั้งต้นหนึ่งกำมือนำมาต้มกับน้ำ 4 ถ้วยใช้ดื่มต่างน้ำชาเป็นยาบำรุงเลือดแก้ตกเลือด หญ้าดอกขาววัน
44 ดอยหนอก • ดอยหนอกเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง ด้วยลักษณะที่คล้ายมีหนอกให้เห็นได้ชัดเจน ซึ่งเรียกว่า ดอยหนอก • ดอยหนอกมีลักษณะที่มีหน้าผาสูงชันสามารถมองเห็นจากเบื้องล่างสามารถไปดูพระอาทิตย์ตก หรือ พระอาทิตย์ขึ้นได้ • ดอยหนอกมีพืชพันธุ์ที่สมบูรณ์อยู่มากมาย สามารถเดินศึกษา พันธ์พืชแล้วชื่นชมความสมบูรณ์ของธรรมชาติ • ด้วยความสมบูรณ์ของพันธุ์พืช จึงเกิดศูนย์อนุรักษ์พันธุ์พืชขึ้นที่ชุมชนบ้านแม่ตะมาน ดอยหนอก 	45 ก๊ิด (ผาฮ้าง) • คำว่า ก๊ิด หมายถึง ปะหลาด หรือดินที่มีรูปทรงประหลาดนั้นเอง • แก่งก๊ิด เป็นอีกหนึ่งแลนด์มาร์คสำคัญของชุมชนบ้านแม่ตะมาน ด้วยความสวยงามของโขกหินที่มีลักษณะพิเศษ มีรูปร่างที่แตกต่างกันไป เป็นเสน่ห์เอกลักษณ์เฉพาะที่ควรค่าแก่การเดินทางมาเยี่ยมชม • ดินก้าน้ำ คือลำน้ำแม่แตงที่ไหลผ่านชุมชนบ้านแม่ตะมาน ถือเป็นลำน้ำที่สำคัญ ที่หล่อเลี้ยงผู้คนมาตั้งแต่ในอดีตจวบจนปัจจุบัน • สายน้ำแม่แตงได้ไหลผ่าน บรรดาก่อนหินเหล่านี้จนหินก้อนใหญ่ ถูกกระแสน้ำ และกาลเวลากัดเซาะจนเกิดก่อนหินที่มีลักษณะพิเศษ ที่สวยงามในปัจจุบัน • ในช่วงหน้าแล้งน้ำจะลด สามารถลงไปเล่นน้ำได้ หินดอกบัว • ในบรรดาก่อนหินที่มีรูปทรงแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละก่อนมีเอกลักษณ์ และความสวยงามเฉพาะ • ในบรรดาก่อนหินมากมาย มีหินรูปทรงประหลาด มีรูปร่างคล้ายดอกบัวที่กำลังเบ่งบาน ตั้งตระหง่านอยู่กลางสายน้ำ เป็นความสวยงามที่ธรรมชาติได้สร้างขึ้น • ปัจจุบันหินรูปทรงดอกบัว ได้ถูกนำขึ้นมาแสดงอยู่ที่ หน้าศูนย์อนุรักษ์พันธุ์พืชที่ชุมชนบ้านแม่ตะมาน หินดอกบัว

ມ້ານັ່ງເກວດາ

น้ำนึ่งเหวดดา

- แก้อั้วเทวดาเป็นความสวยงามที่ธรรมชาติสร้างขึ้นอีกอย่างหนึ่ง
- ด้วยกระแสไฟฟ้าไหลจนเกิดการกัดเซาะก้อนหิน จนทำให้เกิดเป็นรูปทรงประหลาด คล้ายแก้ว

ប្បត្តិករត្រង់ពេញ

คณะกรรมการด้านการท่องเที่ยว
คณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจ

กลุ่มท่องเที่ยวบ้านแม่ตะมาน
ปี 2564

นางสาวชุตติกาญจน์ บุญตันทวีพงศ์
ตำแหน่ง ประธาน ที่ปรึกษากลุ่ม
เบอร์ติดต่อ 0816023814

นางสาว พรพรรณ คำแสน
ตำแหน่ง รองประธาน
เบอร์ติดต่อ 0814722893

นางสาว กิ่งแก้ว วาณี
ตำแหน่ง เลขานุการ
เบอร์ติดต่อ 0846145038

นางสาว กมลชนก ดีวงศ์
ตำแหน่ง ทรัพยากร
เบอร์ติดต่อ 08xxxxxxxx

นางสาว กัทราวดี เหมยพอง
ตำแหน่ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
เบอร์ติดต่อ 0850292177

นาย จีรวงษ์ ลุงจัน
ตำแหน่ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
เบอร์ติดต่อ 099 180 8860

50

โปรแกรม

ท่องเที่ยวในชุมชนแม่ตะมาน

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ราคา
09.00 นัดหมาย ณ ลานหน้าวัดแม่ตะมาน		
09.30 สักการะพระประธานในวิหาร - เรียนรู้วิถีชีวิตชาว - และนำประวัติวัดแม่ตะมาน		
10.00 เรียนรู้การทำขนมเทียน (บ้านโตใหญ่) - อาหารว่าง (ขนมวง)		
11.30 เรียนรู้การทำตุ๋น		
12.30 - รับประทานอาหารกลางวัน		
13.30 ชี้แจงงานชมหมู่บ้าน - เรียนรู้การเก็บสมุนไพร ทำลูกประคบ		
14.30 รับประทานอาหารว่าง/ เครื่องดื่ม		
14:45 นวดตามอภัยพิบัติ		
16.30 ชมทิวเขาเขาวัด		
17:15 แวะหาผลไม้ตามฤดูกาล ณ ป่าข้างแม่แดง		
17:45 กลับเข้าที่พักโฮมสเตย์ พร้อมรับประทานอาหารเย็น		
18:15 พักผ่อนตามอภัยพิบัติ		

52

อัตราค่าบริการ

อัตราค่าบริการนำเที่ยวภายในชุมชนบ้านแม่ตะมาน

การบริการ	อัตราค่าบริการ	หมายเหตุ
ค่านำเที่ยว	0 /บาท	
ค่ากิจกรรมนำเที่ยวประโยชน์	0 /บาท	
ค่ารถนำเที่ยว	0 /บาท	
ค่าที่พักโฮมสเตย์	0 /บาท	
ค่าอาหาร	0 /บาท	
ค่าเช่ากางเกง	0 /บาท	

53

ข้อพึงปฏิบัติ

ที่บึงสีกองหมากคั่ว

- การมีมนุษยสัมพันธ์ การมีทัศนคติที่ดี การแสดงออกทางหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจ ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวพร้อมที่จะให้บริการความช่วยเหลือ เพื่อสร้างความประทับใจและการผูกมิตรกับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยในการท่องเที่ยวชุมชน
- การมีบุคลิกภาพที่ดีคือการแสดงออกทางกริยาจาที่อ่อนโยนและการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจ ยินดีให้เป็นผู้นำในการท่องเที่ยว และแน่ใจว่าจะได้รับความปลอดภัยและความรู้ที่ถูกต้องมีค่าควรแก่ความทรงจำ
- การให้ความรู้ การชี้แนะสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทราบวัฒนธรรมความแตกต่างกฎข้อระเบียบในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรกระทำขณะท่องเที่ยวในชุมชน
- การให้ความรู้ การชี้แนะสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทราบวัฒนธรรมความแตกต่างกฎข้อระเบียบในสิ่งที่ควรทำและไม่ควรกระทำขณะท่องเที่ยวในชุมชน
- การศึกษาและเฝ้าระวังกลุ่มนักท่องเที่ยว เช่น รายชื่อนักท่องเที่ยวหรือกลุ่มนักท่องเที่ยว วันเวลาเดินทางที่มาถึงและวันเดินทางกลับ
- การประสานงานกับผู้ให้บริการในชุมชนด้านอื่นในการเตรียมพร้อมรับนักท่องเที่ยว เช่น คนขับรถส่งนักท่องเที่ยว ที่พักและร้านอาหาร
- การบริการต้อนรับนักท่องเที่ยว การเตรียมพร้อมด้านการรับนักท่องเที่ยว นำพานักท่องเที่ยวเข้าที่พักพร้อมกับเจ้าหน้าที่สถานที่พักเรียบร้อยแล้ว
- มีการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่จุดรวมพลเพื่อรวมตัว ในการชี้แนะข้อตกลงและข้อปฏิบัติในการเดินทางสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

54

เบอร์ติดต่อที่สำคัญ

เหตุฉุกเฉิน 191

แพทยฉุกเฉิน 1669

ตำรวจท่องเที่ยว 1155

เบอร์ติดต่อฉุกเฉิน บ้านแม่ตะมาน 0831542803/0816023814

โทรศัพท์ทางด้านการท่องเที่ยว 0931305427

CBT maetaeng Chiangmai mai
เที่ยวแม่กิ่งคองแม่ เรียนรู้วิถีชุมชน

ภาคผนวก ง คณะทำงานโครงการ

1) ผู้รับผิดชอบ

ชื่อหน่วยงานหลัก : มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ชื่อ-สกุล : ดร.สวิชญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์

สังกัด : คณะพัฒนาการท่องเที่ยว

การติดต่อ : เลขที่ 63 หมู่ที่ 4 ถนนเชียงใหม่ – พริ้ว ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย

จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50290

โทรศัพท์ 053-875151 โทรสาร 053-875191

โทรศัพท์มือถือ 063-7865554

อีเมล savichaya@jmaejo.mju.ac.th

2) อาจารย์ที่ปรึกษาในโครงการ

ลำดับที่	รหัสประจำตัวประชาชน	ชื่อ-สกุล	สังกัด	การติดต่อ
1	3501400352304	ดร.สวิชญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์	คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้	063-7865554
2	3509901429111	ดร.ปานแพร เขาวนประยูร อุดมรักษาทรัพย์	คณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้	081-7464076
3	ยังไม่ได้แจ้ง	อาจารย์วุฒิพร รูปเพ็ง	คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	097-1653898

3) รายชื่อนักศึกษาที่ร่วมโครงการ

ที่	รหัสนักศึกษา	ชื่อ - สกุล	คณะ	ชั้นปีที่	เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ	กระบวนวิชาที่ลงทะเบียน
1	6109101335	น.ส.นริศรา คงเพชรศักดิ์	พัฒนาการท่องเที่ยว ม.แม่โจ้	3	097-9833219	พท 460 การสื่อความหมาย
2	6109101340	น.ส.นุสบา มะหะหมัด		3	064-5917186	ธรรมชาติและวัฒนธรรม
3	6109101375	น.ส.สโรชา หาญผจญกิจ		3	061-0308187	
4	6109101379	น.ส.สุทธิดา ปัญญา		3	062-5768971	
5	6109101305	นายกัณฑ์ณภัทร วิภักจิรา นนท์		3	097-3561452	พท 330 ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว
6	6109101370	นายศักดิ์ดา ก่ออินทร์		3	065-6941535	
7	6109101385	นายอนุวัฒน์ มุราขวงษ์		3	061-3060004	
8	6109101349	น.ส.พัชรภรณ์ อรุณเกษร		3	062-1911623	
9	61544101005-0	นายพิทักษ์ศิลป์ เชียงคำ	ศิลปกรรมและสถาปัตย์กร	3	093-3059929	BFAVA160
10	61544101006-8	น.ส.พิมพ์สยาม พรหมพิทักษ์		3	094-6084664	จิตรกรรมสร้างสรรค์

ที่	รหัสนักศึกษา	ชื่อ - สกุล	คณะ	ชั้น ปีที่	เบอร์โทรติดต่อ	กระบวนวิชา ที่ลงทะเบียน
11	61544101008-4	นายวรยุทธ สุนันตา	รมศาสตร์	3	086-3540408	
12	61544101019-1	นายวัชร รกไพร	มทร.ล้านนา	3	090-4713560	
13	61544101032-4	นายศุภกฤษ บำรุงวัด		3	099-4973446	

4) ชื่อหน่วยงานร่วม

ชื่อหน่วยงานร่วม : องค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง

ชื่อ-สกุล : นางสาวอรุณี คนว่อง

สังกัด : องค์การบริหารส่วนตำบลกีดช้าง

การติดต่อ : เลขที่ 104 หมู่ที่ 1 ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50150

โทรศัพท์มือถือ 093-1305427

อีเมล kaikho108@gmail.com

5) ผู้เชี่ยวชาญในชุมชนที่เกี่ยวข้อง

ชื่อ-สกุล : นางสาวพัชราภรณ์ บุญตัน

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้าน

การติดต่อ : หมู่บ้านแม่ตะมาน ตำบลกีดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์มือถือ 081-6023814

อีเมล rainyf5@hotmail.com